

Årsredovisning 2020

KPA Tjänstepension AB
(KPA Livförsäkring AB)

Innehåll

	Sidan
2020 i siffror	4
Pensionsbolaget för kommuner och regioner	6
Förvaltningsberättelse	11
Finansiella rapporter.....	21
Noter	25
Underskrifter	74
Definitioner och begrepp	75
Revisionsberättelse	77

Informationen på följande sidorna 4–10
gäller för samtliga bolag inom KPA Pension.

KPA Pension

2020 i siffror

3,3

procent

totalavkastning för
KPA Livförsäkring.

20

miljarder kronor

har betalats ut i pensioner.

70

procent

marknadsandel antal kunder för
avtalsområdena KAP-KL och AKAP-KL.

9:e

året i rad

uteses vi till pensionsbranschens mest hållbara
varumärke i Sustainable Brand Index.

1 131

miljoner kronor

investerades i obligationer där pengarna
bidrar i kampen mot coronapandemin.

228

miljarder kronor

i förvaltad kapital.

600

miljoner kronor

investerades i grön obligation där
pengarna går till nya bostäder, dricksvatten-
och återvinningsprojekt i Norrköping.

450

miljoner kronor

investeras i grön skogsfond från Silvestica Green Forest.

2050

nettonollutsläpp

2050 ska vi ha nettonollutsläpp i portföljen.

2030

nettonollutsläpp

2030 ska vi ha nettnollutsläpp från vår egen verksamhet.

547

röster

har KPA Pension avgett på bolagsstämmor.

4,8

procent

totalavkastning för KPA Pensionsförsäkring.

73

procent

av pensionsspararna är nöjda eller mycket nöjda.

90

procent

av våra kunder är nöjda eller mycket nöjda med vår kundservice.

4,9

miljarder kronor

investerades i fastighetskreditfond. Vår enskilt största investering någonsin.

Pensionsbolaget för kommuner och regioner

KPA Pension är pensionsbolaget för kommuner, regioner och deras anställda. Så har det varit ända sedan 1922. Men det som en gång startade som en pensionskassa för 11 städer är idag ett modernt pensionsbolag som ger kunderna trygga och hållbara pensioner till låga avgifter. Vår affär är kollektivavtalad tjänstepension och pensionsadministration.

Vår vision

Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld.

Vår affärsidé

KPA Pension erbjuder kollektivavtalad tjänstepension till kommunsektorn. Vi kombinerar trygga pensioner med ansvarsfulla investeringar.

Vårt övergripande mål

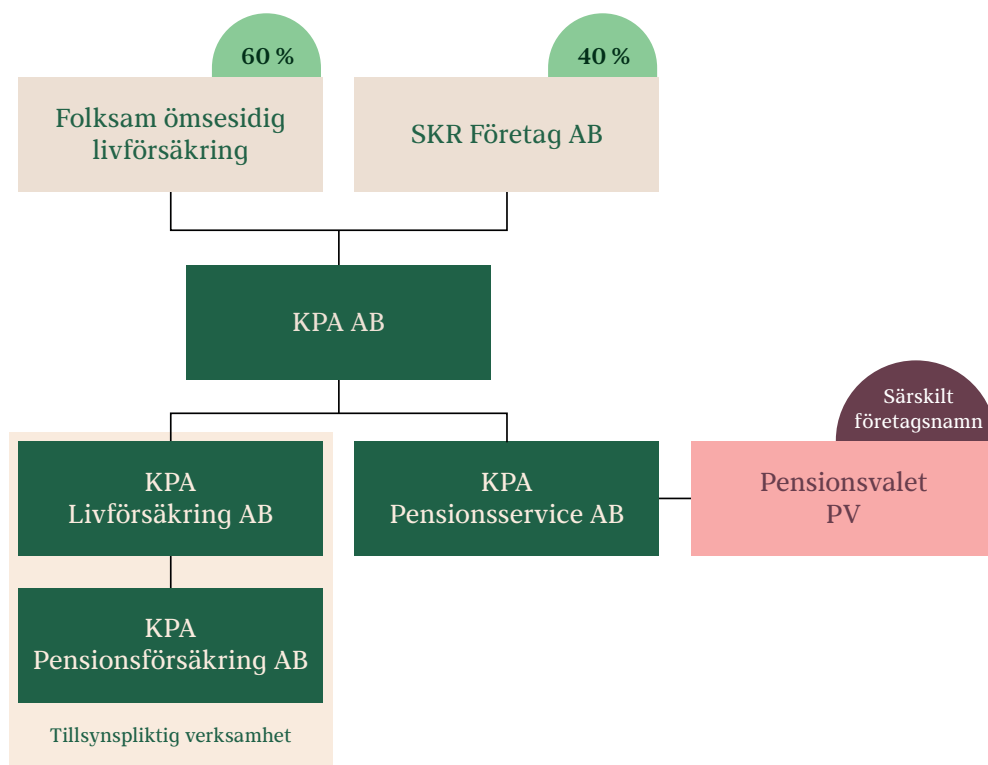
KPA Pension ska vara det ledande tjänstepensionsbolaget som kunder, medarbetare och ägare kan känna sig stolta över.

Organisation

KPA Pension är ett varumärke inom Folksamgruppen som består av följande bolag:

- KPA AB
- KPA Livförsäkring AB
- KPA Pensionsförsäkring AB
- KPA Pensionservice AB

Samtliga KPA-företag bedriver verksamhet under det gemensamma varumärket KPA Pension och erbjuder traditionell pensionsförsäkring, fondförsäkring, livförsäkring, pensionsadministration, valcentral och kapitalförvaltning med hållbar inriktning.

Folksamgruppen omfattar de två moderföretagen Folksam Liv (Folksam ömsesidig livförsäkring) och Folksam Sak (Folksam ömsesidig sakförsäkring) med dotterföretag. Folksam Liv är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar dels det helägda dotterföretaget Folksam Fondförsäkring (Folksam Fondförsäkringsaktiebolag), dels delägda företag som bolagen inom KPA Pension, som ägs till 60 procent, och Folksam LO Pension (Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag), som ägs till 51 procent.

KPA Pensionsförsäkring drivs, liksom sitt moderföretag KPA Livförsäkring, enligt ömsesidiga principer. Företagen får inte dela ut vinst och konsolideras inte. Allt överskott återförs till försäkringstagarna.

KPA Pension ägs till 60 procent av Folksam och till 40 procent av SKR, Sveriges Kommuner och Regioner. Våra 221 medarbetare arbetar på huvudkontoret i Stockholm eller vid kontoret i Sundsvall. På båda orterna delar vi kontorsyta med Folksam. Vi har ingen verksamhet utanför Sverige.

Så skapar vi värde för ...

... pensionsspararna

Ungefär två miljoner anställda och tidigare anställda i kommuner och regioner har sin tjänstepension hos oss. Vi förvaltar mer än 200 miljarder kronor, pengar som ska ge trygga och hållbara pensioner till bland annat lärare, sjuksköterskor, förskollärare, renhållningsarbetare och många andra som är anställda i kommuner, regioner och kommunala bolag. 9 av 10 kunder har en traditionell försäkring med en garanterad del. Det är ett tryggt och bra alternativ. Arbetsmarknadens parter har beslutat att om kunden inte själv gör ett val placeras tjänstepensionen hos KPA Pension i en traditionell försäkring. När vi frågar våra kunder om vad som är viktigast när de väljer pensionssparande så svarar de ofta att de vill ha ett tryggt sparande där de själva inte behöver engagera sig. För dessa kunder är traditionell försäkring ett utmärkt alternativ. För varje krona som betalas in till pensionen garanterar vi att en viss del kommer att betalas ut i pension. Går sparandet bra tillkommer dessutom avkastning. För de kunder som föredrar ett fondsparande erbjuder vi externt förvaltade fonder som både lever upp till våra etiska investeringskriterier och till fondförvaltarens egna hållbarhetskrav.

...kommuner, regioner och kommunala bolag

Vi hjälper merparten av Sveriges kommuner, regioner och ett stort antal kommunala bolag, med pensionsadministration, försäkring och rådgivning. I vårt utbud finns förmedlingstjänst, beräkning och utbetalning av olika pensionsförmåner, förmånsbestämd försäkring samt beräkning och prognos av pensionsskuld. Dessutom erbjuder vi tilläggstjänster inom vår konsult- och kursverksamhet. Den kollektivavtalade tjänstegrupplivförsäkringen på det kommunala området omfattar drygt en miljon arbetstagare.

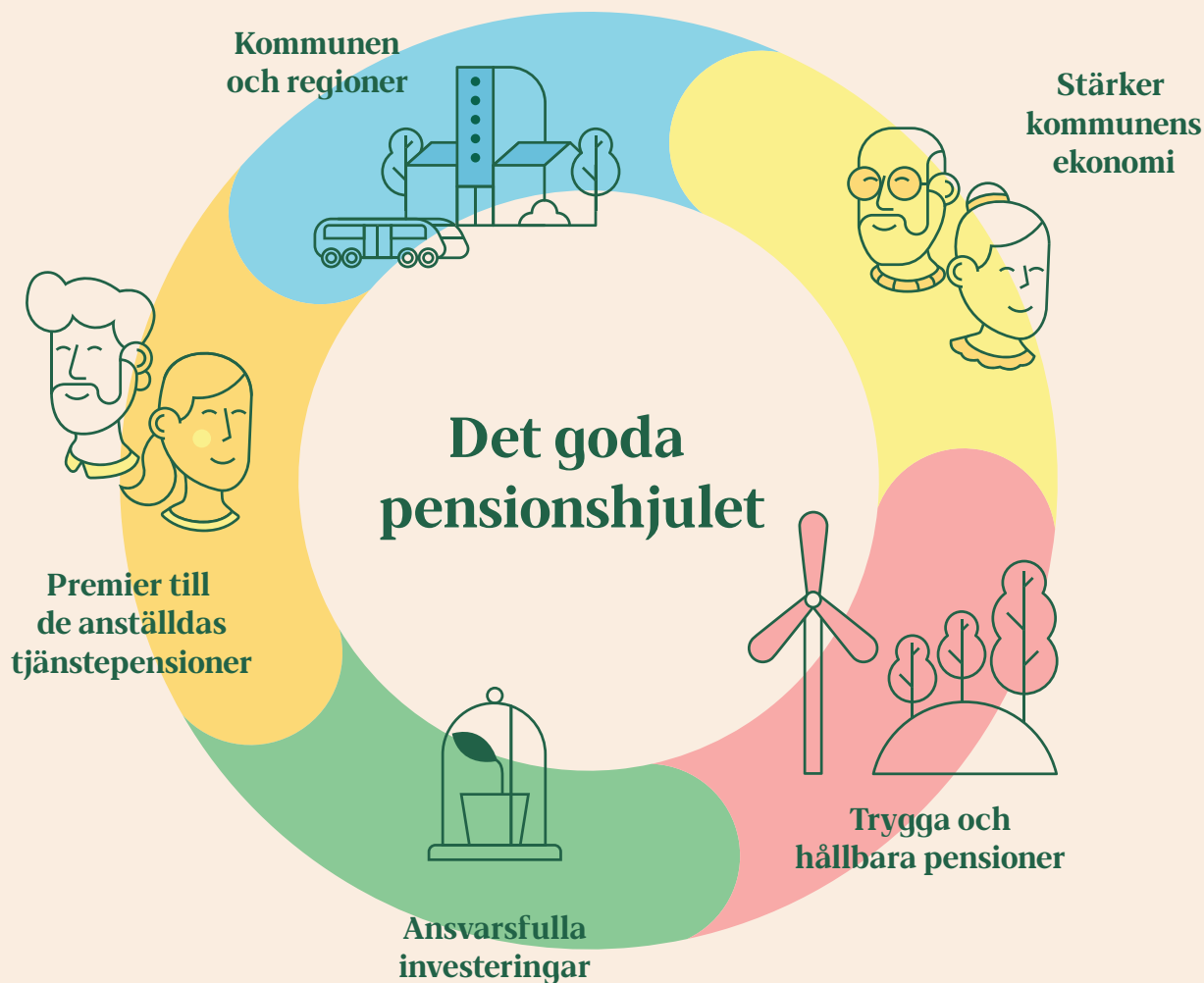
Tillsammans med landets kommuner och regioner vill vi vara med att skapa förutsättningar för en grön omställning och bidra i deras arbete med att bygga hållbara städer och samhällen. Bland annat genom satsningar på infrastruktur, eller projekt för att motverka eller förbereda för klimatförändringarna.

...för samhället

KPA Pension har en viktig roll i samhället. Vår viktigaste uppgift är att förvalta och betala ut pensioner. Detta uppdrag ger oss också möjligheten att påverka. Det kan vi göra genom att välja investeringar som är hållbara, välja bort investeringar som på olika sätt skadar människor eller klimat och att vara aktiva ägare genom att ställa krav och påverka i frågor som rör miljö, klimat eller mänskliga rättigheter. Jämställdhet och mångfald är också viktiga samhällsfrågor som vi arbetar med på olika sätt, både i vår egen verksamhet, i våra investeringar och genom att lyfta frågorna i olika forum.

...för klimatet

Som en stor finansiell aktör har vi både möjlighet och skyldighet att bidra till den nödvändiga klimatomställningen världen står inför. Genom vårt ägande kan vi sätta press på företagen att agera i rätt riktning. Vi kan också investera i projekt och företag som arbetar med klimatfrågor. Men klimatet är också drivkraften när vi ska minska utsläppen från den egna verksamheten till att bli nettonoll år 2030.

Vår uppgift är att se till att våra kunder ska få en trygg och bra tjänstepension. Arbetsgivarna, alltså kommunerna och regionerna, betalar premier till oss. Dessa pengar investerar vi i olika tillgångar som till exempel aktier eller fastigheter. De kan också vara med att finansiera lokala projekt som bidrar till den gröna omställningen. Till exempel nya cykelvägar i Göteborg, ett äldreboende i Vellinge och hållbara hyresrätter i Norrköping. Det är investeringar som kunderna har nytta av redan idag, samtidigt som de bidrar till trygga pensioner längre fram. Vi kallar det "Det goda pensionshjulet".

Coronapandemin

Vi lämnar ett år bakom oss som dominerats av coronapandemin. Människor runt hela världen har förlorat anhöriga, blivit av med sina jobb och upplevt långa perioder i isolering. Anställda inom kommun och region, våra kunder, har fått dra ett tungt lass under hela detta år. Inom sjukvården slår antalet övertidstimmar i taket. Tillsammans med andra sektorer som skola och äldreomsorg har de sett till att kritiska verksamheter har fortsatt att fungera trots alla utmaningar denna extrema situation har fört med sig. Pandemin har också påverkat finansmarknaden och vi lämnar ett turbulent år bakom oss med både upp- och nedgångar på börsen. Genom en förutseende och långsiktig placeringsstrategi är KPA Pension fortsatt finansiellt stabilt.

Pandemin har också förändrat synen på begreppet hållbarhet. Det är inte bara en fråga om miljö och klimat. Pandemin har slagit hårt mot socialt utsatta områden, både här i Sverige och utomlands, och det blir alltmer vedertaget att hållbarhet också omfattar människors hälsa och sociala situation. Under året har KPA Pension investerat 1 131 miljoner kronor i obligationer med syfte att mildra effekterna av Coronaviruset och för att säkra sjukvårdssystem och infrastruktur.

Vi ställer inte in, vi ställer om

Det har varit särskilt angeläget för KPA Pension att ta ansvar under pandemin eftersom många av våra kunder ofta arbetar inom vård, skola och omsorg. Året 2020 kännetecknas bland annat av dessa yrkesgruppers fantastiska förmåga att upprätthålla samhället. Vi uppmanade tidigt medarbetare att arbeta hemifrån i så stor utsträckning som möjligt. Kundmöten och utbildningar flyttades till digitala forum. Medarbetardagar, avdelningsfika och afterworks ställdes om. En egen studio har byggts som används för digitala sändningar som skapar gemenskap och närvaro, även i tider när vi inte är tillsammans fysiskt. I slutet av året när läget i världen blev som mest akut möjliggjorde KPA Pension för anställda med sjukvårdskompetens att gå in och stötta i vården med bibehållen lön.

Vårt hållbarhetsarbete bedöms och rankas

Vårt hållbarhetsarbete synas i sömmarna både av konsumenter och aktörer i pensionsbranschen. Det är bra och ett viktigt redskap i vårt förbättringsarbete.

Sveriges mest hållbara pensionsbolag, enligt konsumenterna

För nionde året i rad utsågs vi till Sveriges mest hållbara pensionsbolag av svenska konsumenter i Sustainable Brand Index årliga mätning. Det är ett kvitto på att konsumenterna har förtroende för vårt arbete med hållbarhet och att hållbarhet är en del av vårt varumärke. Detta bekräftas också av vår varumärkestracking som visar att varumärket står sig mycket starkt i jämförelse med andra aktörer på marknaden.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören (vd) för KPA Tjänstepension AB (publ) (KPA Livförsäkring), med organisationsnummer 502010-3502, avger härmed årsredovisning för 2020 vilket är företagets 58:e verksamhetsår. Styrelsen har sitt säte i Stockholm.

Ägarförhållanden och koncernstruktur

KPA Livförsäkring är ett helägt dotterföretag till KPA AB (556527-7182). KPA AB ägs till 60 procent av Folksam ömsesidig livförsäkring (502006-1585), nedan kallat Folksam Liv, och till 40 procent av Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, genom SKR Företag AB (556117-7535). KPA AB äger förutom KPA Livförsäkring även KPA Pensionservice AB (556569-1077) med det särskilda företagsnamnet Pensionsvalet PV. KPA Livförsäkring äger KPA Pensionsförsäkring AB (publ) (516401-6544), nedan kallat KPA Pensionsförsäkring. Samtliga KPA-företag har säte i Stockholm och benämns nedan KPA Pension.

KPA Livförsäkring drivs, liksom sitt dotterföretag KPA Pensionsförsäkring, enligt ömsesidiga principer. Företagen får inte dela ut vinst och konsolideras inte. Allt överskott återförs till försäkrings-tagarna. Samverkan med närstående företag sker inom bland annat distribution, administration och kapitalförvaltning för att nå stordriftsfördelar till nytta för kunderna. Ytterligare upplysningar om dotterföretag, närstående och deras relationer finns i not 34.

Verksamhet

KPA Livförsäkring är försäkringsgivare och leverantör av kommunal tjänstegrupplivförsäkring (TGL-KL). Tjänstegrupplivförsäkringen är en avtalsförsäkring grundad på det centrala kollektivavtalet mellan den kommunala arbetsmarknadens parter. Företaget hanterar tjänstegrupplivförsäkring åt hela kollektivet inom det kommunala området och har 1,2 miljoner kunder fördelade på cirka 2 000 arbetsgivare. Årligen hanteras drygt 2 000 TGL-ärenden.

Bolaget tillhandahåller även en fortsättningsförsäkring (TGL-FO) som komplement. Kommuner och regioner (tidigare landsting) har dessutom möjlighet att teckna en grupplivförsäkring för förtroendevalda (GL-F) i KPA Livförsäkring.

KPA Pensionsförsäkring är ett helägt dotterföretag till KPA Livförsäkring som tillhandahåller traditionell försäkring och fondförsäkring för anställda i kommunal sektor (KAP-KL, AKAP-KL), där företaget är förvalsalternativ. Även för anställda inom avtalsområdet PA-KFS är KPA Pensionsförsäkring sedan 2013 förvalsalternativ. Företaget förvaltar även kollektivavtalad förmånsbestämd försäkring inom avtalsområdena KAP-KL,

AKAP-KL och PA-KFS och tillhandahåller kompletta försäkringslösningar för arbetsgivarnas pensionsåtaganden.

Väsentliga händelser under året

Året 2020 har präglats av coronapandemin som drabbat hela världen. Åtgärder för att skydda människor och minska pandemins konsekvenser påverkar hela samhällsekonomin. KPA Pension är dock finansiellt stabilt och kan stå emot avsevärd turbulens. I linje med KPA Pensions vision att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld har det under året bland annat skett investeringar i obligationer för att lindra konsekvenser av Covid-19. Läs mer om effekterna på KPA Pensions kapitalförvaltning under avsnitt Kapitalförvaltning och kapitalavkastning.

Sedan mitten av mars har Folksamgruppens centrala krisledning varit aktiverad och ett stort antal medarbetare arbetar hemifrån. Initialt sammanträdde den centrala krisledningen i stort sett dagligen och utifrån dagsläget och Folkhälsomyndighetens direktiv fattat beslut om eventuella åtgärder och informationsinsatser. Återkommande nyhetsbrev har skickats ut till samtliga chefer så att dessa regelbundet ska kunna informera medarbetare i sin tur. För att informera våra kunder har information publicerats på bland annat www.kpa.se. KPA Pensions digitala mognad har gjort att produktiviteten har kunnat hållas på en i princip bibehållen nivå. KPA Pension arbetar aktivitetsbaserat sedan en tid, vilket förutsätter digitala verktyg och en hög digital mognad. Även arbetsplatserna i hemmen har förbättrats genom utlåning av kontorsstolar och andra hjälpmedel till medarbetarna. När många medarbetare började arbeta hemma ersattes fysiska möten med digitala. Omställningen till att medarbetare arbetar i huvudsak från hemmet har därför fungerat mycket bra.

Den andra vågen av pandemin, under hösten, innebar att KPA Pension inrättat mer permanenta åtgärder. Arbetsplatserna på kontoren har glesats ut för att minska smittspridning och skyltar har setts över med uppmaningar att hålla avståndet och tvätta händerna ofta.

KPA Pension har inte drabbats av större ekonomiska effekter av Covid-19 och har därför inte ansökt eller erhållit omställningsstöd relaterat till Covid-19. Folksam fortsätter att följa utvecklingen.

Verksamhet

För nionde året i rad toppade KPA Pension listan över pensionsbranschens mest hållbara varumärken i försäkringsbranschens Sustainable Brand Index (SBI).

Under året har KPA Pensions visuella identitet uppdaterats och moderniserats med bland annat ny logotyp och typsnitt. Den nya visuella identiteten har optimerats för företagets digitala kanaler och tjänster.

Kapitalförvaltning

KPA Livförsäkring fortsatte under året att direkt i primärmarknaden investera i gröna obligationer för totalt 29 miljoner kronor, varav 6 miljoner kronor i statens första gröna obligation som ska bidra till Sveriges miljö- och klimatmål genom klimatinvesteringar, järnvägsunderhåll och genom att skydda värdefull natur.

Förändring styrelse och ledande befattningshavare

Camilla Larsson har utsetts till ny vd för KPA AB och KPA Pensionsförsäkring. Hon tillträder sin tjänst i mars 2021. Britta Burreau lämnade sin tjänst som vd för företaget och KPA AB i november 2020. Johan Sjöström utsågs till tillförordnad vd för KPA AB och Ninni Wibeck, vd för KPA Pensionservice, utsågs till tillförordnad vd för KPA Pensionsförsäkring under tiden fram till Camilla Larsson tillträder.

På årets ordinarie årsstämma utsågs Mats Hägglund till ordinarie styrelseledamot.

Karolina Håkansson, biträdande chef Kapitalförvaltning och hållbarhet, ingår sedan den 1 januari 2020 i företagsledningen för KPA Pension och Karin George af Klercker, sektionschef IT Liv och Pension, ingår sedan december i företagsledningen.

Regelverk

Ny lag öppnar för ombildning till tjänstepensionsföretag

Den 15 december 2019 trädde en ny lag (2019:742) om tjänstepensionsföretag i kraft, varigenom EU:s andra tjänstepensionsdirektiv (IORP II) genomfördes i Sverige. IORP II-direktivet utgör en EU-gemensam reglering för så kallade tjänstepensionsinstitut. Direktivet innehåller den samlade rörelseregleringen för denna typ av verksamhet, vilket bland annat inkluderar regler om verksamhetsförutsättningar, solvens, information, rapportering och tillsyn. Lagen om tjänstepensionsföretag innehåller därtill en rad bestämmelser som av den svenska lagstiftaren ansetts nödvändiga för den svenska marknaden. Den utökade regleringen inkluderar ett riskkänsligt kapitalkrav, utökade regler om företagsstyrning, rapportering samt information om företaget och de försäkringar som företaget meddelar. Lagen kompletteras av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om tjänste-

pensionsverksamhet (FFFS 2019:21), tillsynsrapportering (FFFS 2019:22) samt ändringsföreskrifterna FFFS 2020:11 och FFFS 2020:12. Den nya lagen om försäkringsdistribution gäller även för tjänstepensionsföretag.

Den nya lagen om tjänstepensionsföretag har gett en möjlighet för KPA Livförsäkring att omvandla sig från försäkringsföretag till tjänstepensionsföretag. Den 24 september 2020 beslutades vid en extra bolagsstämma att ombilda företaget till tjänstepensionsbolag i enlighet med regleringen för tjänstepensionsföretag IORP. Stämman beslutade även att namnändring ska ske till KPA Tjänstepension AB, vilken träder i kraft i samband med ombildningen.

Ekonomisk översikt

Resultat

Premienivån är oförändrad jämfört med föregående år, det vill säga 0,14 procent av årslönesumman. KPA Livförsäkrings starka finansiella ställning gör att en stor del av premien kan finansieras med egna medel (fond för tilldelad återbäring, FTÅ). För 2020, finansierades närmare 86 procent av premien genom uttag ur fond för tilldelad återbäring, vilket medförde att kundernas faktiska premieinbetalning var 0,02 procent av årslönesumman (0,02 procent av årslönesumman för 2019). Företagets totala premieinkomst uppgick under året till 323 (311) miljoner kronor.

Kapitalavkastningen i KPA Livförsäkring var positiv under året, se mer under avsnittet Kapitalförvaltning och kapitalavkastning. Företaget har valt att inte göra avsättning till fond för tilldelad återbäring för 2020. Fonden för tilldelad återbäring uppgick till 1 381 (1 658) miljoner kronor vid årets slut.

Förändringen av livförsäkringsavsättningar och oreglerade skador ökade under året till 69 (52) miljoner kronor. Det beror främst på lägre antal långtidssjuka och upplösning av reserv för oreglerade skador avseende återinsjuknande.

Företagets verksamhet är stabil med jämna volymer mellan åren. Företagets driftskostnader, exklusive skaderegleringskostnader, var i nivå med motsvarande period föregående år och uppgick till 25 (26) miljoner kronor. Utbetalda försäkringsersättningar, inklusive skaderegleringskostnader, har ökat jämfört motsvarande period föregående år till 323 (304) miljoner kronor, det beror i huvudsak på ökade antal dödsfall främst relaterade till Covid 19.

Det tekniska resultatet uppgick till 191 (25) miljoner kronor. Ökningen av resultatet jämfört med 2019 berodde i huvudsak på att ingen avsättning gjorts till fond för tilldelad återbäring. Årets resultat efter skatt blev 123 (99) miljoner kronor, vilket kan förklaras av förändring av periodiseringsfonden om -35 (99) miljoner kronor.

Ekonomisk ställning

KPA Livförsäkring är välkonsoliderat utifrån de legala kapitalkraven. Solvenskvoten (kapitalbasen ställd i relation till solvenskapitalkravet) uppgick per den 31 december 2020 till 3,0 (3,1), vilket innebär att kapitalbasen med god marginal överstiger de solvenskapitalkrav som ställs på verksamheten.

Den kollektiva konsolideringsgraden, som visar förhållandet mellan tillgångar som företaget förvaltar och de försäkrades samlade försäkringskapital, uppgick per den 31 december 2020 till 242 (214). En kollektiv konsolidering över 100 innebär att det finns en buffert för att klara svängningarna på kapitalmarknaden.

Kapitalförvaltning och kapitalavkastning

Marknadskommentarer

Efter att pandemin bröt ut var rörelserna i räntemarknaden stora och den svenska 10-åriga statsobligationsräntan sjönk ner till den nya bottennoteringen, minus 0,5 procent. För att stötta återhämtningen, säkerställa finansiell stabilitet och marknadernas funktionssätt, utlovade centralbanker omfattande stödköp av obligationer. Regeringar världen över vidtog också mycket omfattande stödåtgärder. Krispaket på runt 20 procent av global BNP stärkte sjuk- och hälsovården och skapade livlinor för företag och hushåll. De kraftiga finans- och penningpolitiska stimulanserna och makrostatistik som överlag kom in starkare än vad prognoser pekat på, skapade förväntningar om stigande inflation och ett tryck uppåt på räntor. Sett till utvecklingen för den svenska 10-åriga statsobligationsräntan under året som helhet så stängde den på 0,0 procent, vilket innebar en nedgång på 0,2 procentenheter.

Även på valutamarknaden var rörelserna stora. I samband med nedstängningarna av samhällen och efterföljande stopp i den ekonomiska aktiviteten, samt osäkerheten kring stimulansåtgärdernas effektivitet riktade investerare in sig på den amerikanska dollarn, vilken är den största och mest likvida reservvalutan. I mars steg den amerikanska dollarn till den högsta nivån på 3 år och med mer än 10 procent mot den svenska kronan. I takt med att efterfrågan på mer riskfyllda tillgångar därefter ökade tappade den amerikanska dollarn hela uppgången mot den svenska kronan. Den svenska kronan fick också stöd av att Riksbanken behöll styrräntan oförändrad. När det under hösten visade sig att Sveriges tillväxt klarat sig bättre än andra länder, fortsatte den svenska kronan att stärkas. Sammantaget stärktes den svenska kronan med 12 procent mot den amerikanska dollarn och med 4 procent mot euron under 2020.

2020 visade sig bli det mest turbulenta året på aktiemarknaden sedan finanskrisen 2008 efter det att pandemin gjort sitt intåg. Snabba och kraftiga kursrörelser blev vardagsmat under slutet av det första kvartalet. Aktiemarknaden noterade en historiskt snabb nedgång samtidigt som det amerikanska "skräckindexet" VIX, som mäter osäkerheten på den amerikanska aktiemarknaden, noterade en ny högsta nivå. Som mest föll den globala aktiemarknaden nästan 35 procent från toppnivån i februari till bottennoteringen i slutet av mars.

Centralbankernas och regeringarnas massiva räddningsinsatser bidrog starkt till att aktiemarknaden vände upp under våren och när bolagsrapporterna visade att företagen hanterade krisen överraskande bra, inte minst tack vare en god kostnadskontroll, kom investerarnas riskapitit tillbaka. I slutet av sommaren hade aktiemarknaden hämtat tillbaka hela börsfallet.

Under hösten när pandemin blåste upp på nytt, med nya restriktioner och delstängningar av samhällen som följd, blev det återigen oroligt på marknaden inte minst bland de amerikanska teknikbolagen, vilka hade stigit kraftigt under sommaren. Oron blev dock kortvarig då resultaten från läkemedelsbolagens vaccintester överraskade åt det positiva hållet, med en snabbare leverans av vaccin än tidigare beräknat som följd, och börserna kunde återigen stiga. När också utfallet av det amerikanska valet togs emot väl av investerarkollektivet fortsatte börserna sin resa uppåt. Sett över året gav den globala aktiemarknaden till slut en avkastning på cirka 13 procent (i lokal valuta) medan den svenska börserna gick upp med 10 procent (OMXS60). Den starkare kronan bidrar till att avkastningen på utländska aktier i svenska kronor endast uppgår till 2 procent.

Börsuppgången drevs framförallt av IT-relaterade bolag medan branscher som energi och finans hade det betydligt tyngre. Det syns också på regionnivå där vi hittar USA och tillväxtmarknader i topp medan europeiska aktier halkat efter. Även i år har bolag med en hög hållbarhetsprofil haft en god utveckling och bidragit med en god avkastning. Detta har visat sig inte minst i den utländska aktieportföljen som gått starkt jämfört med referensindexet även detta år.

Den kraftiga turbulensen på marknaden har också skapat fler möjligheter att göra aktiva allokeringar då marknaden tendens att överreagera är stor. Våra verktyg för den taktiska allokeringen har fungerat väl under denna period.

KPA Pension har under 2020 fortsatt arbetet med att försöka påverka tillgångsportföljen i en mer hållbar riktning, specifikt rörande klimat och miljö, mänskliga rättigheter och mot korruption. Under året träffade KPA Pension ett stort antal representanter från innehaven och bland annat diskuterat klimatarbete, arbetsvillkor och spårbarhet i leverantörskedjor.

Under året röstade Folksamgruppen vid 57 svenska årsstämmor. Coronapandemin gjorde att stämmorna i stor utsträckning inte kunde arrangeras fysiskt, röstning skedde därför via ombud och poströstning. KPA Pension tog ställning i frågan kring vinstutdelningar, där KPA Pension beslutade om att rösta emot eventuella utdelningsförslag i de fall bolaget samtidigt tog emot statligt krisstöd.

KPA Pension röstade vidare vid 499 utländska årsstämmor, via ombud. Under våren la KPA Pension, tillsammans med tio andra institutionella investerare, ett hållbarhetsrelaterat förslag på den brittiska banken Barclays årsstämma. Förslaget gällde en uppmaning om att banken ska upphöra med finansiering av fossila projekt, och fick 24 procent av rösterna. KPA Pension har under året inlett ytterligare dialoger med flera internationella storbanker och ser positivt på att allt fler anammar nya klimatmål i linje med Parisavtalet.

KPA Livförsäkrings kapitalavkastning

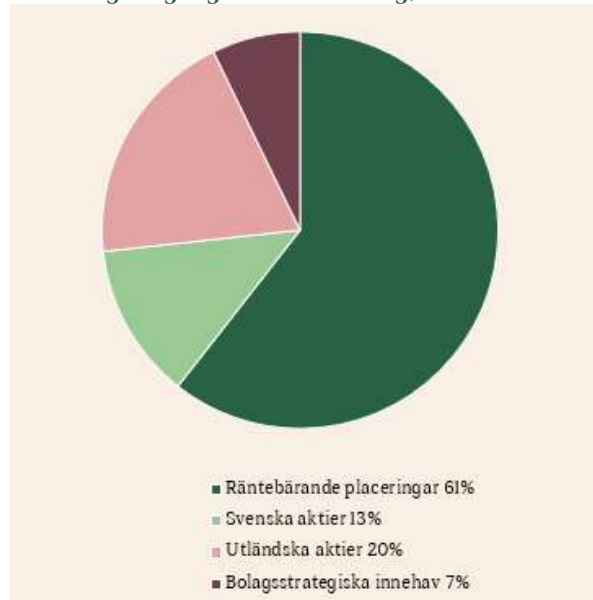
KPA Livförsäkrings investeringar fördelas på olika tillgångsslag och marknader för att nå en god riskspridning och en god avkastning. Investeringar görs främst i räntebärande värdepapper

och aktier. Dessutom finns ett bolagsstrategiskt innehav, dotterbolaget KPA Pensionsförsäkring.

KPA Livförsäkring tillämpar ansvarsfull kapitalförvaltning. Detta innebär att samtliga tillgångar förvaltas utifrån ett långsiktigt ansvarsfullt perspektiv, avseende såväl etik som miljömässiga hänsyn, utan att göra avkall på avkastningskrav och lämplig risknivå.

KPA Livförsäkrings förvaltade kapital uppgick vid årsskiftet 2020 till totalt 4 772 (4 946) miljoner kronor, varav cirka 61 (65) procent utgjordes av räntebärande värdepapper utgivna av stater och kommuner och bostadsinstitut, eller motsvarande. Totalt uppgick räntebärande placeringar till 2 891 (3 206) miljoner kronor och durationen i den räntebärande portföljen var cirka 3,4 (3,4) år. Aktieportföljen, bestående av noterade svenska och utländska aktier, stod för cirka 33 (28) procent av det förvaltade kapitalet och uppgick till 1 537 (1 396) miljoner kronor. Värdet på dotterföretaget KPA Pensionsförsäkring uppgick till 344 miljoner kronor, motsvarande cirka 7 (7) procent av kapitalet. Valutaexponeringen var vid utgången av året cirka 15 (12) procent.

Placeringstillgångarnas fördelning, marknadsvärde

Totalavkastningen 2020 på företagens tillgångar var 3,3 (7,8) procent, motsvarande 147 (376) miljoner kronor. Det som i huvudsak förklarar totalavkastningen är företagens strategiska tillgångsfördelning, vilken bland annat styrs av försäkringsätagens art och företagens risktolerans. Mot bakgrund av vald tillgångsfördelning förklaras avkastningen främst av en positiv utveckling för aktier i kombination med en positiv utveckling för räntebärande tillgångar. Avkastningen för aktier blev därmed 8,0 (32,4) procent och för räntebärande tillgångar 1,5 (0,3) procent.

Totalavkastningstabell

Mkr	Ingående marknads-värde 2020-01-01	Utgående marknads-värde 2020-12-31	Total-avkastning 2020	Total-avkastning 2020 %	Total-avkastning 2019 %	Total-avkastning 2018 %	Total-avkastning 2017 %	Total-avkastning 2016 %
Räntebärande placeringar	3 206	2 891	45	1,5	0,3	0,5	0,6	2,7
Aktier	1 396	1 537	102	8,0	32,4	-2,1	9,7	12,0
Specialplaceringar	0	0	0	-12,1	6,6	5,2	-22,8	22,9
Företagsstrategiska innehav	344	344	0	0,0	-	-	-	-
Summa	4 946	4 772	147	3,3	7,8	0,0	3,0	4,8

Totalavkastningstabellen är uppställd enligt rekommendation från Svensk Försäkring och företagets riktlinjer för mätning och rapportering av totalavkastning. I not 36 redovisas hur totalavkastningstabellen är kopplad till resultat- och balansräkningen.

Hållbarhet

KPA Pension har en lång tradition av att arbeta hållbart. Visionen att kunderna ska känna sig trygga i en hållbar värld tillsammans med förväntningar från kunder, ägare, medarbetare och samhället i stort är drivkraften.

KPA Pensions hållbarhetsarbete utgår ifrån en rad överens-kommelser och ramverk såsom ILO-konventionerna, FN Global Compacts tio principer och FN:s Globala mål för hållbar utveckling inom Agenda 2030.

KPA Pension eftersträvar att vara ledande på hållbarhetsområdet relativt sina konkurrenter och att bedriva ett hållbarhetsarbete som är intressant att granska. Detta förutsätter att hållbarhetsarbetet är integrerat i alla delar av verksamheten och en viktig del av erbjudandet och även omfattar samarbetspartner och leverantörer. Hållbarhet är ett vitt begrepp där företaget har valt att fokusera på områden som är relevanta för kunder, ägare, medarbetare och samhället i stort och där företaget har störst möjligheter till påverkan. Det handlar bland annat om frågor som rör miljö och klimat, jämställdhet och mångfald och arbetsvillkor.

En kapitalförvaltning som gör skillnad

Det är genom kundernas framtida pensioner som KPA Pension har störst möjlighet till påverkan. Med det förvaltade kapitalet har företaget möjlighet att agera långsiktigt och hållbart och samtidigt skapa en god avkastning till kunderna. KPA Pensions etiska investeringskriterier ligger till grund för investeringar i alla tillgångsslag. Dessa kriterier innebär bland annat att KPA Pension inte investerar i företag som tillverkar vapen, tobak, alkohol, spel eller företag där över 30 procent av omsättningen kommer från kol. Inga investeringar ska heller ske i energiföretag där 10 procent eller mer av omsättningen kommer från oljesand. Investeringskriterierna fastställer också att företaget ska bedriva påverkansarbete i frågor som rör miljö, klimat och mänskliga rättigheter.

Pensionspengar bidrar i kampen mot Corona

År 2020 har helt dominerats av Corona och de enorma konsekvenser denna pandemi har på människors hälsa och ekonomi. Pandemin har skapat turbulens på världens finansmarknader. KPA Pension var en av de första som investerade i obligationer med direkt koppling till pandemin. Dessa obligationer ska lindra de ekonomiska konsekvenserna av pandemin men också främja effektiva sjukvårdssystem, säkerställa leveranser av sjukvårdsmaterial och infrastruktur. Ett annat viktigt arbete under året har skett inom ramen för Nettonollalliansen (Net-Zero Asset Owner Alliance) som samlar investerare från hela världen. Målet om nettonollsläpp till år 2050 har kompletterats med delmål för år 2025.

Hållbarhet i den egna verksamheten

Hållbarhet handlar också om vilket avtryck KPA Pension lämnar från den egna verksamheten. En effektiv och tydlig hållbarhetsstyrning som omfattar alla delar av verksamheten är en förutsättning för ett lyckat hållbarhetsarbete. I detta arbete är medarbetarnas engagemang och kunskap avgörande. De är de som möter kunderna, utvecklar affären och är ambassadörer för varumärket därför behöver de ha goda kunskaper om hur företaget arbetar med hållbarhet. Under året tog man fram en ny digital utbildning om hur KPA Pension arbetar med hållbarhet i produktutbudet. Utbildningen genomförs av alla medarbetare som arbetar med KPA Pensions affär.

KPA Pension arbetar aktivt med att minimera den egna miljöpåverkan. Målet är att ha nettonollsläpp av växthusgaser från den egna verksamheten år 2030. KPA Pension klimatkompenserar utsläpp från den egna verksamheten med det dubbla genom Vi-skogen.

För att vara en attraktiv och modern arbetsplats behöver företaget ligga i framkant i frågor som rör jämställdhet och mångfald. KPA Pension var först i finans- och försäkringsbranschen med att genomgå en hbtq-certifiering 2019. Under året har certifieringen följts upp genom ett antal aktiviteter. Bland annat deltog medarbetare i Prideveckan som i år fick genomföras digitalt. En översyn av jobbbannonser och produktutbud utifrån ett hbtq-perspektiv har också genomförts. Målet med certifieringen är att skapa en gemensam och inkluderande värdegrund där kunder och medarbetare bemöts på lika villkor.

Hållbarhetspolicy och hållbarhetsmål

Företagets hållbarhetspolicy har antagits av styrelsen. Den anger vad som ska gälla för företagets arbete för en hållbar utveckling. Policyn ses över en gång per år och styrelsen får kontinuerlig avrapportering om hållbarhetsarbetet. KPA Pension har formulerat ett antal hållbarhetsmål. De viktigaste målen är att utsläppen från den egna verksamheten ska vara nettonoll år 2030 och att utsläppen från aktieportföljerna minskar. Företaget har även ett antal hållbarhetsmål inom ramen för miljöledningssystemet.

För närmare upplysningar om KPA Pensions hållbarhetsarbete hänvisas till KPA Pensions Hållbarhetsredovisning 2020 (www.kpa.se). På webbplatsen finns också bolagsstämmorapporten som redovisar de frågor som KPA Pension har lyft på bolagsstämmor under året.

Medarbetare

KPA Pension ingår i Folksamgruppen som tillämpar tillikaanställning, vilket innebär att medarbetarna är anställda i flera företag inom gruppen. I Folksamgruppen arbetar cirka 4 000 medarbetare på olika företag och orter i Sverige. Varje medarbetare är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. På kostnadsställen som tillhör KPA Pension finns det cirka 221 medarbetare. Folksamgruppen har en gemensam HR-funktion som ger stöd i kompetensförsörjningen för samtliga företag inom gruppen. KPA Pension ska vara en attraktiv arbetsplats med kända och konkurrenskraftiga erbjudanden till nuvarande och framtida medarbetare. I 2020 års medarbetarundersökning låg resultatet på en fortsatt hög nivå, 79 (77) procent positiva svar i genomsnitt.

KPA Pension ska ha miljöer med processer, informationsstöd och teknik som stödjer effektivitet och legala krav och som dessutom främjar god hälsa och motivation. Som ett led i detta har KPA Pension satsat på att stärka det agila arbetssättet för att driva utveckling och bli snabbare på att agera utifrån kundernas behov. Dessutom har förflyttningen mot ett mer digitalt arbetssätt stärkts, bland annat med anledning av coronapandemin. KPA Pension har även tagit initiativ till en ledarutvecklingsinsats för alla chefer i syfte att stärka det goda ledarskapet ytterligare.

KPA Pensions sjuktal för helåret 2020 uppgår till 4,1 procent, vilket är något lägre jämfört med föregående års utfall på 5,3 procent. Under året har KPA Pension arbetat för ökad hälsa, sänkta sjuktal och ett gemensamt lärande inom området, med särskilt fokus på att säkerställa god arbetsmiljö under coronapandemin. Respektive verksamhet har identifierat behov och genomfört riktade insatser. Dessa har sedan följts upp på övergripande nivå. Uppföljning på individnivå avseende prestation, arbetsbelastning och välmående genomförs löpande.

Kompetensutveckling

För att ha pensionsbranschens mest nöjda kunder ska KPA Pension ha chefer och ledare som genom ett strategiskt och coachande förhållningssätt tar ansvar för kompetensförsörjning och rätt prestation. Under 2020 har KPA Pensions interna och externa ledarprogram ställts om för att erbjudas digitalt på grund av coronapandemin. En särskild insats har påbörjats i syfte att stärka ledarskapet. Cheferna har också fått stöd i att leda på distans, tilldela och tydliggöra mål, stämna av kompetens och lämplighet samt följa upp prestation och utveckling i KPA Pensions digitala stöd för talent management.

KPA Pensions medarbetare ska bidra till en kultur där gemensamt ansvar tas för kontinuerlig utveckling, samarbete och lärande. KPA Pension arbetar löpande med kompetensutveckling för att säkerställa regulatoriska kunskaps- och kompetenskrav, samt för att ge medarbetarna rätt förutsättningar i arbetet. Under 2020 har berörda medarbetare genomgått utbildning inom bland annat hållbar kapitalförvaltning, partskunskap, FATCA/CRS, KYC kundkännedom, kommunikation och kundbemötande, agila arbetssätt samt konsten att lära ut på distans.

Medarbetare och chefer som berörs av FDL/IDD har genomgått externa certifieringar, interna utbildningar med kunskapstest samt kontinuerlig fortbildning. Dessutom har introduktionen för nya medarbetare utvecklats genom nya effektiva e-läranden, välkomstfilm och digitala introduktionsträffar.

Löner, ersättningar och övriga villkor

KPA Pension är genom medlemskapet i arbetsgivarföreningen KFO bundet av kollektivavtal om löner och allmänna anställningsvillkor. Enligt KPA Pensions ersättningspolicy ska lönerna vara individuella och differentierade, motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med ägarnas och kundernas förväntningar. KPA Pension har, med undantag för Folksamgruppens belöningsprogram, inga rörliga ersättningar eftersom de kan medföra ett överdrivet risktagande.

Vad gäller jämställda löner inom KPA-företagen låg skillnaden i medellön mellan kvinnliga och manliga medarbetare på cirka 19 (20) procent för 2020. Vid en nedbrytning på likvärdiga arbeten låg löneskillnaden på cirka 4 (12) procent. Den huvudsakliga förklaringen till löneskillnaderna totalt är fördelningen av kvinnor och män i olika kategorier av jobb med olika krav på kompetens och erfarenhet.

Medarbetare inom KPA Pension omfattas av Folksamgruppens belöningsprogram, som syftar till att synliggöra och sätta fokus på de övergripande affärstrategierna och målen. Belöningsprogrammet omfattar samtliga medarbetare inom Folksamgruppens verksamhet utom Folksam vd, koncernledning, vd/vice vd i dotterföretagen samt chefen för internrevision i Folksam Sak respektive Folksam Liv. Utfall från belöningsprogrammet betalas inte ut som kontant ersättning utan avsätts i en pensionsförsäkring. Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor upp till maximalt 20 000 kronor per medarbetare och år, beroende på grad av målpuffyllelse.

Medelantal anställda samt löner och ersättningar, med särskild specifikation på ersättningar till ledande befattningshavare, redovisas i not 35.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Resultatutvecklingen påverkas i hög grad av börs- och valutakursers utveckling liksom av förändringar i det allmänna ränteläget. Dessa påverkas i sin tur av förändringar av makroekonomiska faktorer såsom tillväxt, inflation och arbetslöshet. Den pågående pandemin påverkar företaget i huvudsak genom de makroekonomiska faktorerna. Riskerna och de beslut som fattas för att hantera dessa påverkar företagets ekonomiska ställning och förmåga att nå dess mål. Genom aktiva, kontrollerade och affärsmässiga beslut med beaktande av risker skapas förutsättningar att erbjuda kunderna trygga försäkringslösningar. Därför är det viktigt att risker hanteras och kontrolleras på ett strukturerat sätt, både i ett kort och ett långt tidsperspektiv. En beskrivning av KPA Livförsäkrings samlade risker och hur de styrs samt hanteras återfinns i not 2 Upplysningar om risker.

Bolagsstyrning

God bolagsstyrning handlar om att säkerställa att företag sköts på ett hållbart, ansvarsfullt och så effektivt sätt som möjligt. En övergripande målsättning med företagets bolagsstyrning, förutom att den ska överensstämma med övergripande vision, mål om nöjda kunder och etiska principer, är att säkerställa en god avkastning för ägarna.

Bolagsstyrningen av KPA Livförsäkring AB följer de regelverk som gäller inom moderföretaget och utgår från svensk lagstiftning och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd. KPA Pension tillämpar också Svensk kod för bolagsstyrning, bolagsstyrningsrapport upprättas av KPA AB och KPA Pensionsförsäkring. Utöver de externa styrande regelverken finns interna regelverk, klassificerade som övergripande, som fastställts av stämma, styrelse eller vd. Instruktioner och regelverk som har fastställts i moderföretagets styrelse och som har bäring på KPA Livförsäkring AB tas därefter, efter anpassning till företagets verksamhet, i KPA Livförsäkring ABs styrelse. Vissa av regelverken fastställs årligen, oavsett om de förändras eller inte.

Varje kvartal redovisas den ekonomiska ställningen, i form av de kvartalsboksutslut som upprättas för styrelsen. Samtliga företag inom KPA Pension har en gemensam företagsledning.

Företagsledning

Daniel Larsson, verksamhetsområde Chefsaktuarie och analys, född 1982.

Fredrik Eklöf, affärsområde Parter och utbildning, född 1978.

Johan Sjöström, affärsområde Individ och ledningsstöd samt vd i KPA Livförsäkring och t.f. vd KPA AB, född 1968.

Ninni Wibeck, affärsområde Arbetsgivare samt vd KPA Pensionservice AB och t.f. vd KPA Pensionsförsäkring, född 1973.

Robin Paulsson, verksamhetsområde Ekonomi och verksamhetsutveckling, född 1975.

Adjungerade

Karin George af Klercker, sektionschef IT Liv och Pension, född 1962.

Karolina Håkansson, biträdande chef Kapitalförvaltning och hållbarhet, född 1976.

Framtida utveckling

Coronapandemin

KPA Pension följer noga utvecklingen av coronapandemin och genomför de anpassningar som krävs utifrån myndigheternas och regeringens beslut och allmänna råd. Ju mer långvarig pandemin blir, desto mer anpassningar kommer krävas för att Folksam ska kunna fortsätta ta sitt samhällsansvar för att hindra smittspridning samtidigt som medarbetare ska kunna utföra sitt arbete på ett säkert sätt. Det handlar om att ge förutsättningar för att kunna arbeta effektivt i en bra arbetsmiljö även då man arbetar hemifrån. Det handlar även om att skapa möjligheter för social distansering på arbetsplatsen. Sammantaget ställer situationen helt nya krav på såväl ledarskap som kommunikation.

Verksamhet

KPA Livförsäkring verkar i en bransch under förändring där utvecklingen går mot allt mer digitaliserade tjänster och ökad automatisering och effektivisering. Det är även tydligt att hållbarhetsfrågor blir allt viktigare. Utöver det finns ett antal regelverksförändringar som skapar tryck på förändring. För KPA Livförsäkring är den planerade ombildningen till tjänstepensionsbolag ett tydligt exempel på detta.

Kapitalmarknaden

Osäkerheten kring pandemins utveckling är fortfarande stor även om läget stabiliserats i och med den pågående vaccineringen. Det troliga är att samhället successivt kommer att återgå till det normala under 2021 även om det normala kanske inte är exakt detsamma som gällde innan krisen. Återgången ger stöd åt en fortsatt global ekonomisk återhämtning samtidigt som också centralbanker och regeringar kommer att göra allt för att stötta ekonomin och samtidigt se till så att räntorna inte stiger för mycket för att äventyra återhämtningen. Det låga ränteläget kommer att kvarstå lång tid framöver. Det stöttar värdeutvecklingen på finansiella tillgångar samtidigt som det kommer att vara en utmaning att påverka både avkastningen på företagets tillgångar och den finansiella ställningen negativt. Svenska försäkringsbolag har dock en fortsatt stark finansiell ställning, vilket ger motståndskraft att hantera försäkringsbolag. Det kan de utmaningar som låga räntor innebär.

Den stora omställningen mot en mer hållbar värld kommer i finansmarknaderna att vara ett tema som håller i sig lång tid framöver. Temat är drivet av investerarnas strävan att minimera hållbarhetsrisker och maximera möjligheterna kring hållbara investeringar. Med det drivs också av den politiska agendan där det finansiella systemet styrs mot att bidra till en mer hållbar utveckling. Omställningen är en långsiktig process som kommer att ske gradvis över flera årtionden. Det kommer att krävas stora investeringar av företagen. För de företag som lyckas finns potential till attraktiva ekonomiska möjligheter.

Digitalisering

För KPA Livförsäkring innebär digitalisering och automatisering en möjlighet att förenkla tillvaron och förbättra upplevelsen för kunderna, samtidigt som det även ska effektivisera företagets processer. Företaget kommer att fortsätta satsa på detta område och vidareutveckla tjänster i nära samverkan med användarna av tjänsterna.

Hållbarhet

KPA Livförsäkring ska fortsatt vara en hållbar aktör som genom att förstå sin omvärld och hur den påverkar verksamheten anpassar erbjudandet på ett sätt som tillmötesgår kundernas behov och samtidigt bidrar till en positiv samhällsutveckling.

Kommande regelverksförändringar

Inom regelverksområdet pågår ett antal större förändringar som kommer att ha en stor inverkan på KPA Livförsäkrings verksamhet. Kommande regelverksförändringar kan också komma att påverka företagets risker och riskhantering. KPA Livförsäkring bevakar löpande utvecklingen och analyserar eventuella konsekvenser av förändrade regelverk. De mest aktuella kommande regelverksförändringar för företaget är anpassning till tjänstepensionsregleringen samt den påverkan EU:s handlingsplan för att skapa en hållbar ekonomi förväntas ge på det finansiella systemet (Sustainable Finance). För regelverksförändringar gällande IFRS 9 Finansiella instrument och IFRS 17 Insurance contracts hänvisas till not 1 Redovisningsprinciper.

Tjänstepensionsregleringen

Den kommande omvandlingen till tjänstepensionsföretag kommer att leda till ett antal effekter för företaget. En effekt är att KPA Livförsäkring kommer att få lägre kapitalkrav. Det lägre kapitalkravet innebär en större flexibilitet och bättre marginal såväl vid ett försämrat finansmarknadsläge som vid en ökning av försäkringsrisker, vilket är till fördel för försäkringstagarna. Ytterligare en effekt är en mindre omfattande rapportering, vilket innebär att löpande driftskostnader bedöms bli lägre på sikt. Lägre driftskostnader stärker företagets konkurrenskraft och ger förutsättningar för att tillhandahålla låga premier. Kostnaderna kommer inledningsvis att öka i samband med att företaget anpassas till tjänstepensionsregleringen. Anpassningen består av bland annat ändringar av system, processer, beräknings- och rapporteringsverktyg. Utöver ovan nämnda effekter ger omvandlingen inga större effekter för företagets kunder och medarbetare. Det sker heller inga förändringar i bolagets produktutbud eller i det försäkringsskydd som erbjuds genom bolagets produkter.

Sustainable Finance

EU är fast beslutet att nå Parisavtalet och begränsa den globala uppvärmningen till en nivå på max 2 grader och helst max 1,5 grader. Det kommer att vara krav på stora investeringar i hållbara verksamheter och branscher, som främjar omställningen mot en mer hållbar värld, för att för att nå målen. Finansbranschen har därför en nyckelroll i att skapa en hållbar ekonomi och nu kommer krav på ökat ansvar. Ambitionen är att det finansiella systemet ska bli en del av lösningen för att skapa en grönare och mer hållbar ekonomi. För det krävs dock en omfattande förändring av det finansiella systemet. För att åstadkomma detta har EU-kommissionen tagit fram en handlingsplan med 10 åtgärder. De tre övergripande målen för EU-kommissionens handlingsplan är att:

1. Ställa om finansiella flöden i mer hållbar riktning
2. Integrera hållbarhet i riskhanteringen
3. Främja transparens och långsiktighet i ekonomin

KPA Livförsäkring har arbetat långsiktigt med dessa frågor redan innan EU:s handlingsplan men nu kommer tydligare krav särskilt kopplat till två nya förordningar; Förordningen om hållbarhetsrelaterade upplysningar som ska lämnas inom den finansiella tjänstesektorn (Disclosure) samt Förordning om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar (Taxonomi). Handlingsplanen har en implementeringsperiod som startar 2021 och förväntas pågå flera år framöver.

Femårsöversikt

Mkr	2020	2019	2018	2017	2016
Resultat					
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	323	311	294	279	266
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	147	371	1	145	241
Försäkringsersättningar	-304	-292	-298	-285	-300
Återbäring och rabatter	-	-380	0	-200	-150
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	191	25	17	4	57
Årets resultat	123	99	-6	47	122
Ekonomisk ställning					
Placeringstillgångar till verkligt värde	4 694	4877	4 757	5 038	5 112
Försäkringstekniska avsättningar	1 943	2289	2 228	2 491	2 532
Konsolideringskapital	2 876	2708	2 682	2 691	2 702
varav uppskjuten skatt	116	106	80	117	127
Kollektiv konsolideringsgrad	242	214	217	203	202
Solvens II					
Kapitalbas	2 721	2 589	2 467	2 450	2 396
varav primärkapital	2 721	2 589	2 467	2 450	2 396
varav tilläggskapital	-	-	-	-	0
Minimikapitalkrav	236	239	226	227	232
Solvenskapitalkrav	898	835	725	783	748
Kapitalbas för gruppen*	87 545	84 470	74 071	73 999	73 198
Solvenskapitalkrav för gruppen*	27 398	26 214	22 649	23 384	21 712

* Solvensrelaterade beloppsuppgifter visas för Folksam ömsesidig livförsäkring vilket är den försäkringsgrupp KPA Livförsäkring ingår i

Nyckeltal, procent ¹⁾	2020	2019	2018	2017	2016
Livförsäkringsrörelsen					
Förvaltningskostnadsprocent	0,8	0,8	0,8	0,7	0,6
Kapitalförvaltning					
Direktavkastning	0,7	1,0	1,1	1,1	1,5
Totalavkastning	3,3	7,8	0,0	3,0	4,8

¹⁾ Beräkning av nyckeltalen framgår i Definitioner och begrepp

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämman förfogande står enligt balansräkningen	
Konsolideringsfond	2 599 566 867
Årets resultat	123 176 693
Totalt, kronor	2 722 743 560

Styrelsen och vd föreslår stämman att den för år 2020 redovisade vinsten 123 176 692,79 kronor förs över till konsolideringsfonden. En överföring har gjorts under året av aktiverade utvecklingskostnader om 1 598 825 kronor från konsolideringsfonden till fond för utvecklingsutgifter. Fonden får inte användas för förlusttäckning.

Finansiella rapporter

Resultaträkning	22
Rapport över totalresultat	22
Balansräkning	23
Rapport över förändringar i eget kapital	24
Årsredovisningens undertecknande	74

Noter

Not 1	Redovisningsprinciper	25	Not 19	Upplysningar om kvittning	55
Not 2	Upplysningar om risker	33	Not 20	Övriga fordringar	55
Not 3	Premieinkomst	47	Not 21	Finansiella tillgångar och skulder	56
Not 4	Kapitalavkastning, intäkter	47	Not 22	Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder	60
Not 5	Orealiserade vinster på placeringstillgångar	47	Not 23	Aktiekapital	60
Not 6	Utbetalda försäkringsersättningar	47	Not 24	Disposition av företagets vinst eller förlust	60
Not 7	Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar	47	Not 25	Obeskattade reserver	61
Not 8	Driftskostnader	48	Not 26	Livförsäkringsavsättning	61
Not 9	Kapitalavkastning, kostnader	48	Not 27	Oreglerade skador	61
Not 10	Orealiserade förluster på placeringstillgångar	48	Not 28	Återbäring och rabatter	61
Not 11	Nettoresultat per kategori av finansiella instrument	49	Not 29	Uppskjuten skatteskuld	62
Not 12	Skatter	50	Not 30	Skulder till kreditinstitut	62
Not 13	Andra immateriella tillgångar	51	Not 31	Övriga skulder	62
Not 14	Aktier och andelar i koncernföretag	52	Not 32	Ställda säkerheter	63
Not 15	Aktier och andelar	53	Not 33	Eventualförpliktelser	63
Not 16	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	53	Not 34	Upplysningar om närstående	64
Not 17	Utlåning kreditinstitut	53	Not 35	Medelantal anställda samt löner och ersättningar	67
Not 18	Derivat	54	Not 36	Avstämning av totalavkastningstabell	72
			Not 37	Tvister	73
			Not 38	Väsentliga händelser efter balansdagen	73

Resultaträkning

Mkr	Not	2020	2019
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen			
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	3		
Premieinkomst		324	312
Premier för avgiven återförsäkring		0	0
Summa		323	311
Kapitalavkastning, intäkter ¹⁾	4	132	214
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5	97	169
Försäkringsersättningar			
Utbetalda försäkringsersättningar	6	-323	-304
Förändring i Avsättning för oreglerade skador	27	19	12
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättning	7	50	40
Återbäring och rabatter	28	-	-380
Driftskostnader	8	-25	-26
Kapitalavkastning, kostnader	9	-78	-9
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	10	-4	-3
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		191	25
Icke-teknisk redovisning			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		191	25
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		191	25
Bokslutsdispositioner	25	-35	99
Resultat före skatt		155	124
Skatt på årets resultat ¹⁾	12	-32	-25
Årets resultat		123	99

¹⁾Från och med 2020 redovisas kupongskatt på rad "Skatt på periodens resultat", föregående års siffror har justerats för detta.

Rapport över totalresultat

Mkr	2020	2019
Årets resultat	123	99
Totalresultat för perioden	123	99

Balansräkning

Tillgångar		2020-12-31	2019-12-31
Mkr	Not		
Immateriella tillgångar			
Andra immateriella tillgångar	13	2	-
Summa		2	-
Placeringstillgångar			
Placeringar i koncernföretag			
Aktier och andelar i koncernföretag	14	344	344
Summa		344	344
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	15	1 521	1 382
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	16	2 808	3 144
Utlåning till kreditinstitut	17	5	1
Derivat	18	17	7
Summa		4 350	4 533
Summa placeringstillgångar		4 694	4 877
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring		1	0
Övriga fordringar	20	22	9
Summa		23	9
Andra tillgångar			
Kassa och bank		106	110
Aktuell skattefordran		9	5
Summa		115	115
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränteintäkter		10	13
Summa		10	13
Summa tillgångar		4 844	5 014

Balansräkning

Eget kapital, avsättningar och skulder		2020-12-31	2019-12-31
Mkr	Not		
Eget kapital			
Aktiekapital	23	1	1
Konsolideringsfond		2 600	2 502
Andra fonder		2	-
Årets resultat		123	99
Summa		2 725	2 602
Obeskattade reserver	25	35	-
Försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättning	26	405	455
Oreglerade skador	27	157	176
Återbäring och rabatter	28	1 381	1 658
Summa		1 943	2 289
Andra avsättningar			
Uppskjuten skatteskuld	29	116	106
Summa		116	106
Skulder			
Skulder till kreditinstitut	30	0	7
Derivat	18	9	0
Övriga skulder	31	15	10
Summa		24	17
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		0	0
Summa		0	0
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		4 844	5 014

Rapport över förändringar i eget kapital

Mkr	Bundet eget kapital				Totalt eget kapital
	Aktiekapital	Konsolideringsfond	Fond för utvecklingsutgifter	Årets resultat*	
Ingående balans 2019-01-01	1	2 508	-	-6	2 503
Föregående års vinstdisposition		-6	-	6	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat		-	-	99	99
Utgående balans 2019-12-31	1	2 502	-	99	2 602
Ingående balans 2020-01-01	1	2 502	-	99	2 602
Föregående års vinstdisposition	-	99	-	-99	-
Förändring av fond för utvecklingsutgifter	-	-2	2	-	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	-	123	123
Utgående balans 2020-12-31	1	2 600	2	123	2 725

* Då KPA Livförsäkring har vinstutdelningsförbud förs årets resultat till konsolideringsfonden och kan därmed ses som bundet kapital.

KPA Livförsäkring är ett icke vinstutdelande försäkringsföretag och en konsolideringsfond har inrättats under eget kapital där årsvinsten skall avsättas. Det primära syftet med konsolideringsfonden är att ligga till grund för förlusttäckning i företaget samt att i olika grader finansiera framtida försäkringspremier i form av premierabatt och förändringar av försäkringsvillkoren. De samlade medlen i konsolideringsfonden tjänar således både som riskkapital i företaget och som återbäringskapital till försäkringstagarna.

Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Innehållsförteckning

- 1 Allmän information
- 2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna
 - 2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag
 - 2.2 Förutsättningar vid upprättande av KPA Livförsäkrings finansiella rapporter
 - 2.3 Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna
 - 2.4 Ändrade redovisningsprinciper
 - 2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB samt andra regelverk för räkenskapsår 2021 eller senare
 - 2.6 Utländsk valuta
 - 2.7 Försäkringsavtal
- 3 Principer för poster i resultaträkningen
 - 3.1 Premieinkomst
 - 3.2 Kapitalavkastning
 - 3.3 Utbetalda försäkringsersättningar
 - 3.4 Driftskostnader
 - 3.5 Leasing
 - 3.6 Skatter
- 4 Principer för poster i balansräkningen
 - 4.1 Immateriella tillgångar
 - 4.2 Finansiella tillgångar och skulder
 - 4.3 Försäkringstekniska avsättningar
 - 4.4 Andra avsättningar
 - 4.5 Eventualförpliktelser
 - 4.6 Koncernbidrag

1 Allmän information

Årsredovisningen avges per den 31 december 2020 och avser räkenskapsåret 2020 för KPA Livförsäkring med organisationsnummer 502010-3502 med säte i Stockholm. KPA Livförsäkring ägs till 100 procent av KPA AB med organisationsnummer 556527-7182 med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Bohusgatan 14, 116 67 Stockholm. KPA Livförsäkring och KPA Pensionsförsäkring är livförsäkringsaktiebolag som bedrivs med vinstutdelningsförbud. Koncernredovisning upprättas inte på grund av att moderföretaget, KPA Livförsäkring, inte kan disponera någon del av överskottet i KPA Pensionsförsäkring. Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen i KPA Livförsäkring den 23 mars 2021. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställande på stämman den 20 maj 2021.

2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna

2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag

KPA Livförsäkrings årsredovisning har upprättats i enlighet med Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag och dess ändringsföreskrifter samt Rådet för finansiell rapportering (RFR) rekommendation RFR 2, Redovisning för juridiska personer. KPA Livförsäkring tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och Finansinspektionens föreskrifter. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

2.2 Förutsättningar vid upprättande av KPA Livförsäkrings finansiella rapporter

KPA Livförsäkrings funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste miljon. Till följd av detta kan avrundningsdifferenser förekomma. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna om inte annat framgår under avsnitt 2.4 Ändrade redovisningsprinciper.

2.3 Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS görs uppskattningar och bedömningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse på de finansiella rapporterna anges nedan.

2.3.1 Uppskattningar

2.3.1.1 Försäkringstekniska avsättningar

Redovisningsprinciper för försäkringsavtal återfinns i avsnitt 2.7 i not 1 Redovisningsprinciper. Redovisningsprinciper för värdering av försäkringstekniska avsättningar beskrivs i avsnitt 4.3 i not 1 Redovisningsprinciper. Nuvarande metoder och antaganden som ligger till grund för värderingen av avsättningarna beskrivs även i Not 26 Livförsäkringsavsättningar och not Not 27 Oreglerade skador. Känsligheten i de antaganden som ligger till grund för värderingen av avsättningarna beskrivs i not 2 Upplysningar om risker.

2.3.1.2 Finansiella instrument

Värdering av finansiella tillgångar och skulder återfinns i avsnitt 4.2 i not 1 Redovisningsprinciper. Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument beskrivs i not 21 Finansiella tillgångar och skulder. Känslighetsanalyser för de olika risktyperna finns i not 2 Upplysningar om risker.

2.3.1.3 Pensioner och liknande förpliktelser

Redovisningsprinciperna för pensioner och liknande förpliktelser återfinns i avsnitt 4.4.1 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.3.1.4 Andra immateriella tillgångar

Redovisningsprinciperna för immateriella tillgångar återfinns i avsnitt 4.1 i not 1 Redovisningsprinciper, vilket omfattar de principer som tillämpas vid identifiering samt värdering av dessa tillgångar. Andra immateriella tillgångar skrivs av över deras förväntade nyttjandeperiod, därutöver sker minst årligen en nedskrivningsprövning, som beskrivs i 4.1.1 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.3.2 Bedömningar

2.3.2.1 Försäkringsavtal

Klassificering av avtal återfinns i avsnitt 2.7 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.3.2.2 Finansiella tillgångar och skulder

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder i olika kategorier återfinns i avsnitt 4.2 i not 1 Redovisningsprinciper. Information om redovisade värden per kategori av finansiella tillgångar och skulder finns i not 21 Finansiella tillgångar och skulder.

2.3.2.3 Andra immateriella tillgångar

Bedömningar som används för att bestämma andra immateriella tillgångars ekonomiska värde samt tillgångarnas avskrivningstid, återfinns i avsnitt 4.1 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.4 Ändrade redovisningsprinciper

2.4.1 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB för räkenskapsår 2020

2.4.1.1 Årliga förbättringar av befintliga IFRS

Företagsledningen har bedömt att övriga ändringar i befintliga IFRS-standarder inte har haft någon väsentlig inverkan på KPA Livförsäkrings finansiella rapportering.

2.4.2 Övriga ändringar för räkenskapsår 2020

2.4.2.1 Kupongskatt

För att ge en mer rättvisande bild redovisas kupongskatten från och med 1 januari 2020 på raden Skatt på årets resultat. Tidigare redovisades kupongskatten på raden Kapitalavkastning, intäkter. Från samma tidpunkt har fordringar avseende restitutioner klassificerats om från Övriga fordringar till Aktuell skattefordran. Föregående års siffror är justerade. Nyckeltalet Direktavkastning har räknats om men påverkan är marginell. Förändringen har inte gett någon påverkan på tidigare års resultat eller eget kapital. För mer information se Resultat- och balansräkning, Femårsöversikt, not 4 Kapitalavkastning, intäkter, not 12 Skatter, not 20 Övriga fordringar, not 22 Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder samt not 11 Nettoresultat per kategori av finansiella instrument. I Femårsöversikten har enbart 2019 justerats.

2.4.2.2 Kassaflödesanalys

Den 1 januari 2020 trädde Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag i kraft. Den nya föreskriften ersätter Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:12) om årsredovisning i försäkringsföretag och dess ändringsföreskrifter. Kravet på att upprätta kassaflödesanalys för onoterade företag i juridisk person har tagits bort eftersom kravet inte framgår av lag. Med anledning av borttaget upprättar KPA Livförsäkring ingen kassaflödesanalys.

2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB samt andra regelverk för räkenskapsår 2021 eller senare

Nedanstående nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder ikraft för räkenskapsår som börjar efter den 1 januari 2021 eller senare och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nedan beskrivs förväntade effekter som tillämpningen förväntas få på den finansiella rapporteringen.

2.5.1 IFRS 9 Finansiella instrument

IFRS 9 Finansiella instrument omfattar nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument. Standarden trädde i kraft den 1 januari 2018, och ersatte IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. KPA Livförsäkring har valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9, som medges via tillägg till IFRS 4. IASB har beslutat att detta tillägg ska gälla ytterligare två år. Det skulle innebära att en tillämpning av IFRS 9 måste ske senast från och med 1 januari 2023. KPA Livförsäkring har fortsatt valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9 enligt IASB:s beslut. Analys pågår för att bedöma när tillämpning lämpligtvis ska ske, och vad som behöver åtgärdas. Se avsnitt 4.2.1 i not 1 Redovisningsprinciper.

Vid klassificering i enlighet med IFRS 9 föreligger ett tydligare samband med företagets affärsmodeller för förvaltning av finansiella tillgångar. Affärsmodeller identifieras på portföljnivå, om t ex tillgångar innehåser för att inkassera kontraktuella kassaflöden eller om andra affärsmodeller tillämpas som att tillgångarna förvaltas och utvärderas baserat på verkliga värden eller innehåser för handel. Därefter sker en gruppering på typ av tillgång: skuldinstrument (t ex obligationer, lånefordringar, bankkonton), eget kapitalinstrument (t ex aktier) och derivat. Vid klassificering i olika värderingskategorier beaktas därefter affärsmodeller för typ av tillgång, t ex för skuldinstrument görs bedömning om syfte med innehav är om tillgångarna innehåser för att inkassera kontraktuella kassaflöden i kombination med att avtalsvillkoren innebär att betalningar endast avser kapital och ränta, tillgången värderas då till upplupet anskaffningsvärde, om affärsmodellen innebär att tillgången även kan säljas värderas innehavet till verkligt värde via övrigt totalresultat. Om ingen av dessa affärsmodeller tillämpas värderas innehaven obligatoriskt till verkligt värde baserat på en affärsmodell som innebär att de förvaltas och utvärderas på verkliga värden eller att de innehåser för handel, denna värderings-kategori kan avse både skuld- och eget kapitalinstrument. Oavsett affärsmodell hänförs alltid derivat och repor till kategori innehav för handel. Oberoende av affärsmodell kan företaget vid första redovisningstillfället identifiera en finansiell tillgång till verkligt värde, det avser eget kapitalinstrument och kan även tillämpas för skuldinstrument i de fall syftet är att eliminera inkonsekvenser i värdering mellan tillgångar och skulder.

Vad gäller finansiella skulder överensstämmer merparten med de tidigare reglerna i IAS 39. Skulder redovisas till upplupet anskaffningsvärde eller till verkligt värde via resultaträkningen. Skulder som värderas till verkligt värde inkluderar innehav för handel, till denna grupp hänförs alltid derivat och repor. Finansiella skulder omfattar också sådana som vid första redovisningstillfället identifierats till verkligt värde via resultaträkningen, antingen för att värderingen leder till eliminering av inkonsekvenser i värdering av tillgångar och skulder eller för en grupp av finansiella skulder, eller tillgångar och skulder om de förvaltas och utvärderas baserat på verkliga värden.

Ny metod för nedskrivningar omfattar för KPA Pension primärt skuldinstrument som värderas till upplupet anskaffningsvärde. Metoden utgår från tre steg där respektive steg representerar typ av kreditförsämrad tillgång. Det första steget avser tillgångar för vilka kreditrisken inte har ökat väsentligt jämfört med första redovisningen, reservering redovisas för ett års förväntad förlust vid fallissemang. Det andra steget avser tillgångar för vilka det har skett en väsentlig ökning av kreditrisken utan att vara fallerade jämfört med första redovisningen. Det tredje steget omfattar fallerade tillgångar och för dessa utförs en individuell bedömning. För andra och tredje steget görs förväntad reservering med utgångspunkt för hela återstående löptiden.

Resultat, eget kapital och solvenskvot kan komma att påverkas med hänsyn till nya nedskrivningsregler och omklassificeringar. Ett arbete pågår för att utreda storlek på påverkan.

2.5.2 IFRS 17 Insurance contracts

I maj 2017 publicerade IASB standarden IFRS 17 Insurance Contracts som har föreslagits träda i kraft den 1 januari 2023. Denna standard är ännu ej antagen i EU. Standarden har varit omdebatterad och innebär stora förändringar i värdering och presentation av försäkringskontrakt. Som ett resultat av dessa diskussioner publicerade IASB under juni månad en ny version av standarden där några av de områden som har varit föremål för diskussion har arbetats om.

Innan den nya standarden kan träda i kraft för tillämpning måste den antas av EU. Som ett led i EU:s antagandeprocess ger organisationen EFRAG (European Financial Reporting Advisory Group) expertråd till EU-kommissionen om en standard bör antas eller inte. Under hösten skickade EFRAG ut sitt förslag till rekommendation avseende ett antagande av IFRS 17 på remiss. Kommentarer avseende förslaget kunde lämnas fram till slutet av januari 2021. Finansinspektionen har angett att de avser att starta ett regelprojekt under 2021 avseende en uppdatering av deras redovisningsföreskrifter med anledning av IFRS 17.

I Sverige tillämpas inte full IFRS i juridisk person. Styrande regler kring redovisning för försäkringsföretag finns bland annat i Lag (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2019:23). En tillämpning av IFRS 17 i juridisk person måste således ske på ett sådant sätt som är förenligt med svensk lagstiftning. Eftersom flera delar i IFRS 17 inte är förenliga med svensk rätt är det KPA Pensions bedömning att standarden kommer att få en begränsad påverkan på försäkringsföretagen i KPA Pension. KPA Livförsäkring följer noggrant utvecklingen inom detta område.

2.5.3 Ändrad värderingsprincip för försäkringstekniska avsättningar

Finansinspektionen har den 22 februari 2021 godkänt KPA Livförsäkrings ansökan om att omvandla företaget till tjänstepensionsföretag. Beslutet om omvandling gällde från och med 1 mars 2021. I samband med ombildningen ändras principerna för värdering av försäkringstekniska avsättningar. I enlighet med Solvens II-regelverket, som företaget har följt fram till 2020, tillämpas betryggande antagande vid värdering av livförsäkringsavsättningar och avsättningar för oreglerade skador. Vid övergången till tjänstepensionsregleringen ska företaget istället tillämpa aktsamma antaganden vid värdering av livförsäkringsavsättningar och avsättningar för oreglerade skador. Förändringen föränsleddes av att livförsäkringar som tidigare klassificerats som "annan livförsäkring än tjänstepension", istället i ny tillämplig rörelse reglering klassificeras som "tjänstepensionsförsäkring". Ändringen innebär byte av redovisningsprincip och företaget

tillämpar den nya principen retroaktivt. Effekten av övergången till aktsamma antaganden blir att säkerhetstilläggen tas bort samt att räntekurvan vid diskontering ändras, vilket leder till att försäkringstekniska avsättningar minskar med 67 miljoner kronor per 1 mars 2021. Effekten påverkar konsolideringsfonden och årets resultat i eget kapital, livförsäkringsavsättningar i försäkringstekniska avsättningar samt aktuell skatteskuld i andra avsättningar. Skatteskulden är beräknad med 20,6 procent. Tabellen nedan visar effekten på de poster som påverkats. För ytterligare information se not 38 Väsentliga händelser efter balansdagen.

2.5.4 Övriga ändringar

Företagsledningens bedömning är att övriga nya och ändrade standarder och tolkningar inte kommer att få någon väsentlig påverkan på KPA Livförsäkrings finansiella rapportering den period de tillämpas för första gången.

Balansräkning, Mkr	2021-03-01	2021-01-01	2020-01-01
Tillgångar			
Placeringstillgångar	-	-	-
Andra finansiella placeringstillgångar	-	-	-
Fordringar	-	-	-
Andra tillgångar	-	-	-
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	-	-	-
Summa tillgångar	-	-	-
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital			
Konsolideringsfond	-	48	56
Årets resultat	5	-	-
Obeskattade reserver	-	-	-
Försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättning	-7	-60	-70
Andra avsättningar			
Aktuell skatteskuld	2	12	14
Skulder	-	-	-
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-	-	-
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	-	-	-

2.6 Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta används balansdagens stängningskurser. Valutakursförändringar redovisas i resultaträkningen netto på raden Kapitalavkastning, intäkter respektive Kapitalavkastning, kostnader. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till verkliga värden omräknas till den funktionella valutan till den kurs som råder vid tidpunkten för värdering till verkligt värde.

2.7 Försäkringsavtal

KPA Livförsäkring har genomfört en klassificering av alla avtal utifrån den försäkringsrisk de innehåller och därmed den ekonomiska påverkan som en försäkringshändelse har för företaget. För att räknas som ett försäkringsavtal ska den ekonomiska påverkan vara betydande. KPA Livförsäkring har bedömt att den ekonomiska påverkan är betydande om försäkringsrisken motsvarar minst fem procents påslag på eller reduktion av aktuellt försäkringsvärde före försäkringshändelse. Även för pensionsförsäkringsavtal med försäkringsrisk mindre än fem procent som tecknas utan personlig rådgivare bedöms den ekonomiska påverkan vara betydande. Är ekonomisk påverkan försumbar räknas avtalet som ett investeringsavtal. Samtliga avtal har klassificerats som försäkringsavtal.

3 Principer för poster i resultat-räkningen

3.1 Premieinkomst

För premiebetalningar tillämpas kontantprincipen vilken innebär att inbetalda premier intäktsförs när de inkommer oavsett vilken period de avser enligt försäkringsavtal för direkt försäkring.

3.2 Kapitalavkastning

Kapitalavkastningen består av posterna Kapitalavkastning, intäkter, Kapitalavkastning, kostnader, Orealiserade vinster på placeringstillgångar samt Orealiserade förluster på placerings-tillgångar.

3.2.1 Kapitalavkastning, intäkter

Kapitalavkastning, intäkter består av utdelning på aktier och andelar, ränteutgifter, valutakursvinster (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto) per tillgångsslag.

3.2.2 Kapitalavkastning, kostnader

Kapitalavkastning, kostnader består av kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster (netto), av- och nedskrivningar samt realisationsförluster (netto) per tillgångsslag.

3.2.3 Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

Orealiserat resultat består av årets förändring av skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde. Orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag.

3.2.4 Realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar värderade till anskaffningsvärde utgör realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde. För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde är realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar redovisas tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Årets värdeförändringar, såväl realiserade som orealiserade redovisas över resultat-räkningen i den period de uppstår.

3.3 Utbetalda försäkringsersättningar

Som utbetalda försäkringsersättningar redovisas utbetalningar till försäkringstagare under räkenskapsåret på grund av försäkringsavtal eller inträffade försäkringsskador, oberoende av när skadan inträffat. I posten utbetalda försäkringsersättningar redovisas också skaderegleringskostnader.

3.4 Driftskostnader

Med driftskostnader avses verksamhetsrelaterade kostnader, exempelvis kostnader för anställd eller inhyrd personal, lokaler, IT-kostnader, planenliga avskrivningar på materiella och immateriella tillgångar. Driftskostnaderna delas in i följande funktioner; anskaffning, administration, skadereglering och kapitalförvaltning. Anskaffnings- och administrationskostnader redovisas i posten Driftskostnader. Skaderegleringskostnader redovisas i posten Utbetalda försäkringsersättningar. Kapitalförvaltningskostnader redovisas i posten Kapitalavkastning, kostnader. Kostnaderna redovisas i resultaträkningen när de uppstår.

3.5 Leasingavtal

Samtliga leasingavtal har klassificerats som operationella och redovisas enligt reglerna för operationell leasing. Kostnaderna avseende operationella leasingavtal redovisas i årets resultat linjärt över leasingperioden.

3.6 Skatter

3.6.1 Inkomstskatt

Med inkomstskatter avses aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i årets resultat utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

3.6.1.1 Aktuell skatt

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

3.6.1.2 Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur underliggande tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas. I juridisk person redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld.

4 Principer för poster i balansräkningen

4.1 Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar är identifierbara icke monetära tillgångar utan fysisk form. För att redovisa en immateriell tillgång ska kontroll över tillgången kunna påvisas, vilket innebär att man har

förmågan att säkerställa att framtida ekonomiska fördelar från den kommer företaget till del. De immateriella tillgångar som är upptagna i KPA Livförsäkring består av separat förvärvade och internt utarbetade immateriella tillgångar som bedöms ha ett ekonomiskt värde under kommande år. De internt utarbetade immateriella tillgångarna som avser egenutvecklade programvaror redovisas endast om samtliga följande kriterier uppfylls; att det finns en identifierbar tillgång, att det är troligt att den tillgång som utvecklas kommer att generera framtida ekonomiska fördelar, att företaget har kontroll över tillgången och att tillgångens anskaffningsvärde kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Tillgångarna redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerad avskrivning och ackumulerade nedskrivningar. Avskrivningstiden bedöms utifrån förväntad nyttjandeperiod. Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den immateriella tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Nyttjandeperioderna omprövas årligen. Värdet på tillgångarna ska vid varje bokslutstillfälle prövas för att se om det finns nedskrivningsbehov. Det belopp som aktiveras avseende internt utarbetade utvecklingsutgifter ska föras om från fritt eget kapital till fond för utvecklingsutgifter i bundet eget kapital. Fonden ska minskas i takt med att de aktiverade utvecklingsutgifterna skrivs av eller ned, alternativt avyttras. Fonden får inte användas till förlusttäckning.

4.1.1 Nedskrivning av immateriella tillgångar

De redovisade värdena för tillgångarna prövas vid varje balansdag. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången. En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets (grupp av enheters) redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning reverseras om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

4.2 Finansiella tillgångar och skulder

Ett finansiellt instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång i ett företag och en finansiell skuld i ett annat företag. Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan kundfordringar, aktier och andra egetkapitalinstrument, lånefordringar och räntebärande värdepapper, övriga finansiella placeringstillgångar samt derivat. Bland skulder återfinns leverantörsskulder, utgivna skuldinstrument, låneskulder samt derivat. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av derivatinstrument samt

finansiella tillgångar klassificerade som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen.

4.2.1 Tillägg till IFRS 4 Försäkringskontrakt – tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument

Företaget har valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9 för perioden 2018–2020 som medges via tillägg till IFRS 4. Se avsnitt 2.5.1 IFRS 9 Finansiella instrument i not 1 Redovisningsprinciper. IASB har beslutat att detta tillägg ska gälla ytterligare två år. Det skulle innebära att en tillämpning av IFRS 9 måste ske senast från och med 1 januari 2023. KPA Livförsäkring har fortsatt valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9 enligt IASB:s beslut. Analys pågår för att bedöma när tillämpning lämpligtvis ska ske, och vad som behöver åtgärdas. Preliminärt planeras övergång till IFRS 9 ske per 31 december 2021.

Företaget bedriver i huvudsak försäkringsverksamhet vilket innebär att företaget får tillämpa undantaget från IFRS 9. Som grund för uttalande att företagets verksamhet huvudsakligen är relaterat till försäkring har följande bedömning gjorts 31 december 2015: att andel försäkringsskulder som avser försäkringsavtal och som omfattas av standarden IFRS 4, är signifikant jämfört med totala skulder och, att den procentuella andelen av redovisat värde, hänförligt till försäkring, är större än 90 procent. Inga förändringar av företagets huvudsakliga verksamhet har skett under efterföljande perioder. Avseende år 2018 till 2020 lämnas upplysningar i årsredovisningen som avser att efterlikna de grupperingar av finansiella tillgångar som görs i enlighet med IFRS 9. Dock ändras inte redovisade värden utan endast värden för upplysningsändamål, se not 2 Upplysningar om risker i avsnitt kreditkvalitet samt not 21 Finansiella tillgångar och skulder - Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument.

4.2.2 Klassificering, värdering och redovisning

Finansiella instrument som inte är derivat redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader. Med anskaffningsvärde avses upplupet anskaffningsvärde, det vill säga det med hjälp av den effektiva anskaffningsräntan diskonterade nuvärdet av de framtida betalningarna. Det gäller för samtliga finansiella instrument förutom de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan. Derivatinstrument redovisas både initialt och löpande till verkligt värde. Värdeökningar respektive värdeminskningar samt i förekommande fall betald och upplupen ränta på derivat redovisas som nettoresultat av finansiella transaktioner.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då företaget förbinder sig att

förvärva eller avyttra tillgången. En finansiell tillgång tas bort från rapport över finansiell ställning när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller företaget förlorar kontrollen över den. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld. En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

4.2.3 Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper: finansiella tillgångar som innehas för handel och andra finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori (enligt den så kallade Fair Value Option). Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. I den första undergruppen ingår derivat med positivt verkligt värde. I undergruppen finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori ingår följande placeringstillgångar: aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper, placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk. KPA Livförsäkring har som princip att hänföra samtliga placeringstillgångar som är finansiella instrument till kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen därför att företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden.

4.2.3.1 Lån och andra fordringar

Lån och andra fordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Till denna kategori hänförs lån med säkerhet i fast egendom, övriga lån, lån lämnade till koncern- och intresseföretag, övriga fordringar samt upplupna ränteintäkter. Dessa tillgångar värderas till nominellt belopp plus upplupen ränta. Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, det vill säga efter avdrag för osäkra fordringar.

4.2.4 Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper, finansiella skulder som innehas för handel och finansiella skulder som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig till denna kategori. I den förstnämnda delkategorin ingår derivat med negativt värde. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen.

4.2.4.1 Andra finansiella skulder

Upplåning samt övriga finansiella skulder, till exempel leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

4.2.5 Nedskrivningar av finansiella instrument

Vid varje rapporttillfälle utvärderar KPA Livförsäkring om det finns objektiva belägg som tyder på att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar är i behov av nedskrivning till följd av att en eller flera händelser (förlusthändelser) inträffat efter det att tillgången redovisats för första gången och att dessa förlusthändelser har en inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena från tillgången eller gruppen med tillgångar. Om det finns objektiva bevis som tyder på att ett nedskrivningsbehov kan finnas så betraktas dessa tillgångar som osäkra. Objektiva bevis utgörs av observerbara förhållanden som inträffat och som har en negativ inverkan på möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet. Objektiva belägg för att en eller flera händelser inträffat som påverkar uppskattade framtida kassaflöden är exempelvis följande; betydande finansiella svårigheter hos emittenten eller gäldenären, att långivaren beviljat låntagaren en eftergift som en följd av dennes finansiella svårigheter och som annars inte hade övervägts, ett avtalsbrott, såsom uteblivna eller försenade betalningar av räntor eller kapitalbelopp, att det är sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller genomgå annan finansiell rekonstruktion samt negativ värdeutveckling på pantsatta tillgångar.

Det redovisade värdet efter nedskrivningar på tillgångar tillhörande kategorin lånefordringar och kundfordringar vilka redovisas till upplupet anskaffningsvärde beräknas som nuvärdet av framtida kassaflöden diskonterade med den effektiva ränta som gällde då tillgången redovisades första gången. Tillgångar med en kort löptid diskonteras inte. En nedskrivning belastar resultaträkningen. En nedskrivning återförs om det både finns bevis på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av det nedskrivna beloppet. Nedskrivningar av tillgångar inom kategorin lånefordringar och kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

4.3 Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar består av Livförsäkringsavsättningar, Oreglerade skador samt Återbäring och rabatter (tilldelad återbäring). Förändring av försäkringstekniska avsättningar för försäkringsavtal redovisas över resultaträkningen under respektive rubrik. Se även not 26, Livförsäkringsavsättning, not 27, Oreglerade skador, samt not 28 Återbäring och rabatter.

4.3.1 Livförsäkringsavsättningar

Företagets balans- och resultaträkning är helt knutna till försäkringsgrenen Gruppliv- och Tjänstegruppplivförsäkring. KPA Livförsäkrings livförsäkringsavsättningar och avsättning för oreglerade skador är avsedda att täcka de framtida kostnaderna för riskskyddet som de försäkrade åtnjuter enligt 9§ i KPA Livförsäkrings försäkringsvillkor. Riskskyddet utgör det efterskydd som ges vid avgång ur tjänst vid arbetsoförmåga, arbetslöshet, ny anställning utan jämförbar försäkring och ålderspensionering. Företagets aktuarie beräknar avsättningarna med hjälp av statist-

iska och aktuariella metoder som anpassats till företagets historiska erfarenheter och observationer i försäkringsbeståndet. Livförsäkringsavsättningarna avser framtida dödsfall för de försäkrade med efterskydd. Vid beräkning tillämpas betryggande antaganden.

4.3.2 Oreglerade skador

Avsättningar görs för försäkringsfall som har rapporterats men inte reglerats samt för inträffade men ännu ej rapporterade försäkringsfall (IBNR). Storleken på avsättningarna beror på företagets erfarenhet. Oreglerade skador inklusive IBNR beräknas med en schablonmetod och fastställs vid ingående av året, utan diskontering. Denna reserv sätts utifrån betryggande antaganden som baseras på statistik från tidigare skadeår.

4.3.3 Återbäring och rabatter

Avsättning för tilldelad återbäring består av återbäring som tilldelats försäkringstagarna men vid bokslutstillfället ännu ej fördelats till betalning.

4.3.4 Förlustprövning

KPA Livförsäkrings tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper för försäkringstekniska avsättningar innebär automatiskt en prövning av att avsättningarna är tillräckliga med avseende på förväntade framtida kassaflöden.

4.4 Andra avsättningar

En avsättning är en skuld som är ovisst vad gäller förfallotidpunkt och/eller belopp. En avsättning redovisas i balansräkningen när det uppstår en förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden. En förpliktelse kan vara formell och informell. En avsättning redovisas enligt IAS 37. Om dessa villkor inte är uppfyllda redovisas ingen avsättning i balansräkningen, istället uppstår en eventalförpliktelse om kriterierna är uppfyllda för en eventalförpliktelse. Avsättningar omprövas vid varje bokslutstillfälle.

4.4.1 Pensioner och liknande förpliktelser

Pensionsförpliktelserna i KPA Livförsäkring omfattar avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner reglerade genom kollektivavtal samt individuella pensionsutfästelser. De förmånsbestämda pensionsplanerna är tryggade genom avsättningar till Konsumentkooperationens pensionsstiftelse eller genom försäkring.

4.4.1.1 Avgiftsbestämda pensionsplaner

Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där KPA Livförsäkrings förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagit sig att betala. I sådant fall beror storleken på den anställdes pension på de avgifter som företaget betalar till planen eller till ett försäkringsföretag och den kapitalavkastning som avgifterna ger. Följaktligen är det den anställda som bär den aktuariella risken (att ersättningen blir lägre än förväntat) och investeringsrisken (att de investerade tillgångarna kommer att vara otillräckliga för att ge de förväntade ersättningarna). Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

4.4.1.2 Förmånsbestämda pensionsplaner

I juridisk person tillämpas andra principer för redovisning av förmånsbestämda pensionsplaner än de som anges i IAS 19. KPA Livförsäkring följer Tryggandelagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter, FFFS 2019:23 med tillhörande ändringsföreskrifter, eftersom detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. Innebörden av detta är att de förmånsbestämda pensionsplanerna i redovisningen i juridisk person hanteras på ett konsekvent sätt med Folksam Fondförsäkrings avgiftsbestämda pensionsplaner, se ovan avsnitt 4.4.1.1. De väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkningen av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar, och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen då de uppstår.

4.5 Eventalförpliktelser

Under eventalförpliktelser redovisas förpliktelser som härrör från inträffade händelser som inte uppfyller krav på att redovisas som skuld eller avsättning. Detta då det inte är troligt att en kostnad kommer att uppstå och/eller att förpliktelsen inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

4.6 Koncernbidrag

Erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas i Eget kapital. Skattekonsekvenser som kan uppstå i samband med koncernbidrag redovisas med utgångspunkt från den underliggande transaktionen, det innebär att skatt hänförliga till erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas i eget kapital.

Not 2. Upplysningar om risker

Denna not beskriver KPA Livförsäkrings riskhantering och lämnar kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker, finansiella risker och verksamhetsrisker.

Företagets riskhanteringssystem

KPA Livförsäkrings riskhanteringssystem syftar till att skapa struktur och stöd för verksamheten i arbetet med att hantera risker. Riskhanteringssystemet omfattar strategier, processer, rutiner och metoder för hur risker ska identifieras, värderas/mätas, hanteras, övervakas, följas upp och rapporteras samt hur uppgifter och ansvar för detta är fördelat. Riskhanteringssystemet är formaliserat genom styrande regelverk i form av policier, riktlinjer och instruktioner. KPA Livförsäkring bedrivs enligt ömsesidiga principer vilket innebär att företagets risker ytterst bärs av försäkringstagarkollektivet. Eftersom syftet med risktagandet är att skapa värde för kunderna är risk en central komponent i KPA Livförsäkrings affärsmodeller. Risktagandet i företaget ska ske medvetet och kunna ställas i relation till företagets solvens- och kapitalsituation.

Riskfilosofi i sammandrag

Riskfilosofin anger KPA Livförsäkrings övergripande inställning till risk och risktagande. Företagets riskfilosofi är att risk ska tas medvetet och att risktagandet ska styras som en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Företaget ska ta risker som förväntas addera sådant värde till kundnyttan att det motiverar tillskottet till det totala risktagandet. Risker som inte bedöms addera värde ska begränsas i den utsträckning som är ekonomiskt försvarbart. Företaget ska enbart ta risk inom områden där det finns ett stort kunnande och kapacitet att hantera risk. Risktagandet styrs genom den formaliserade struktur som ges av företagets riskhanteringssystem. För att riskhanteringssystemet ska fungera och skapa nytta i den dagliga verksamheten arbetar KPA Livförsäkring kontinuerligt med att följa upp och stärka företagets riskkultur. Riskkulturen är resultatet av medarbetarnas värderingar, attityder och beteenden samt förståelse för riskernas natur och företagets principer för riskhantering.

Riskaptitramverket

Företagets riskaptitramverk, som beslutas årligen av styrelsen, är ett stöd för verksamheten vid styrning av företagets risktagande.

Viktiga komponenter i riskaptitramverket är riskaptit, risktolerans, samt uppföljning och eskalering. Riskaptiten uttrycker styrelsens syn på vilka risker, i art och omfattning som företaget önskar exponera sig mot och risktoleransen uttrycker vilken nivå på dessa risker som styrelsen bedömer vara en nivå som företaget är villig att acceptera. Företagets (gruppens) riskexponering följs löpande upp och om risktoleransen bryts, eller riskerar att brytas, sker en eskalering enligt beslutade rutiner vilka anger de processer som ska initieras och vilka åtgärder som ska övervägas vid sådana situationer.

Riskaptitramverket binder samman företagets processer för mål- och strategiformulering, riskhantering och verksamhetsstyrning. Resultatet av företagets strategi- och affärsplaneringsprocess, samt företagets egen risk- och solvensbedömning, ska stämmas av med gällande riskaptitramverk. Företagets egen risk- och solvensbedömning utgör även underlag för eventuell uppdatering av riskaptitramverkets utformning.

Riskbaserad verksamhetsstyrning

KPA Livförsäkrings riskhanteringssystem baseras på principen om riskbaserad verksamhetsstyrning. Detta innebär att förändringar i företagets riskexponering, som kan uppstå till följd av beslut på olika nivåer, styrs genom att riskerna på ett strukturerat och transparent sätt identifieras, analyseras och hanteras. Detta görs samordnat med övriga analyser som genomförs i verksamheten. Särskilt väsentliga områden som omfattas av riskbaserad verksamhetsstyrning är företagets strategi- och affärsplanering, förvaltning av kapital, produkt- och erbjudandehantering samt hantering av andra väsentliga verksamhetsförändringar.

Den samlade effekten som KPA Livförsäkrings övergripande strategier och affärsplaner har på riskexponering och kapitalbehov analyseras och stäms av mot riskaptiten genom en egen risk- och solvensbedömning. Styrelsen ges information om huruvida de långsiktiga mål och strategier samt affärsplaner och aktiviteter som föreslås, är förenliga med företagets riskaptit och kapitalbehov både på kort och lång sikt. Styrelsen beslutar årligen den egna risk- och solvensbedömningen.

Riskhanteringsprocessen

Företagets riskhanteringsprocess är integrerad i verksamhetsprocesserna och består av de olika steg som beskrivs nedan.

Risker på både kort och lång sikt identifieras med hjälp av olika metoder beroende på kategorier av risk. Syftet med riskidentifieringen är att öka insikten om vilka händelser som kan uppstå och deras konsekvenser. Identifierade risker, inklusive deras orsaker och konsekvenser, dokumenteras och kategoriseras. Därefter sker en bedömning av riskernas sannolikhet och konsekvens. Värdering av konsekvenser görs utifrån kundpåverkan, påverkan på varumärke och ekonomisk påverkan. För risker som bedöms samverka eller enskilt ha stor påverkan på flera områden inom verksamheten tillämpas scenarioanalyser.

Företagets riskkaptit är vägledande för beslut om hantering av risker och risktagandet begränsas av företagets risktolerans. Metod för hantering av enskilda risker eller kategorier av risker beror på riskens art, omfattning och komplexitet. Beslut tas om riskerna ska accepteras, reduceras, ökas eller elimineras. Verksamheten genomför beslutade åtgärder samt följer upp att åtgärderna får avsedd effekt. Riskhanteringsfunktionen övervakar och stödjer första ansvarslinjen och följer upp och utvärderar riskhanterande åtgärder. De risker som identifieras rapporteras kontinuerligt vidare i organisationen till berörda parter, inklusive riskhanteringsfunktionen. Rapporterings- och eskaleringsrutiner är anpassade efter organisationsstrukturen och vad som är mest lämpligt för respektive riskkategori.

Minst två gånger per år sammanställer riskhanteringsfunktionen en riskrapport där en samlad bild av riskläget återges till vd och styrelse. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ information om företagets risker samt övergripande status på riskhanterande åtgärder. Därutöver rapporterar riskhanteringsfunktionen omgående till vd och/eller styrelse om det finns allvarliga brister avseende riskhantering eller om händelser inträffat som kan leda till en materiell förändring av företagets riskexponering.

Risk- och kontrollorganisation

Styrelsen i KPA Livförsäkring har det yttersta ansvaret för att verksamheten bedrivs med god riskhantering. Ansvaret för riskhantering inom företaget följer i övrigt principen om de tre ansvarslinjerna.

Första ansvarslinjen

Den första ansvarslinjen utgörs av verksamheten där riskerna tas, vilket även innebär ansvar för att riskerna hanteras. Inom första ansvarslinjen är affärsområdeschefer och chefer för centrala enheter ansvariga för att identifiera, analysera/värdera, hantera

och dokumentera risker inom sina ansvarsområden. Detta innefattar även eventuell utlagd verksamhet. I chefsansvaret ingår att säkerställa god intern kontroll genom att se till att processer och rutiner möjliggör ett medvetet risktagande. Detta sker genom implementerade effektiva kontroller och övervakning av processer. Chefer på alla nivåer ansvarar för att den verksamhet de leder bedrivs enligt fastställda principer för riskhantering.

Alla medarbetare i företaget har, inom ramen för sina arbetsuppgifter, eget ansvar för att identifiera, hantera och rapportera risker. Medarbetarna ska även rapportera incidenter såväl som väsentliga brister, limitöverträdelser och andra avvikelser till närmaste chef och/eller till funktionerna i andra ansvarslinjen i enlighet med vid var tid gällande rutiner. Första ansvarslinjen ska ge andra och tredje ansvarslinjen tillgång till den information dessa behöver för att kunna genomföra kontroller och analyser av företagets riskexponering.

Andra ansvarslinjen

Den andra ansvarslinjen utgörs av aktuarie-, riskhanterings- och compliancefunktionerna. Dessa funktioner är underställda vd och stödjer vd och styrelse i deras arbete med att fullgöra sitt ansvar för riskhantering och regelefterlevnad i företaget. Inom andra ansvarslinjen har riskhanteringsfunktionen ansvar för att utveckla och förvalta riskhanteringsssystemet i enlighet med de krav och principer som anges i företagsstyrningspolicyn och övriga styrande regelverk för riskhantering. Riskhanteringsfunktionen ska stödja, övervaka och vid behov utmana första ansvarslinjens identifiering, analys, värdering och hantering av risker. När det gäller risker i försäkringsrörelsen ansvarar aktuariefunktionen för motsvarande aktiviteter. Riskhanteringsfunktionen och aktuariefunktionen ska även tillhandahålla metod- och dokumentationsstöd och stödja första linjen vid tillämpningen av dessa. Ansvar, uppgifter och rapporteringsrutiner för andra ansvarslinjens funktioner har fastställts i styrande regelverk. För att säkerställa ett aktivt informationsutbyte mellan ansvarslinjerna och öka kvaliteten i beslutsunderlag och rapportering till vd och styrelse finns en riskkommitté där risk- och kapitalfrågor bereds och diskuteras. Första och andra ansvarslinjen är representerade i riskkommittén.

Tredje ansvarslinjen

Den tredje ansvarslinjen utgörs av internrevisionen som arbetar på styrelsens uppdrag. Internrevisionen granskar och utvärderar riskhanteringsystemet, samt första och andra ansvarslinjens arbete med intern styrning och kontroll inklusive riskhantering.

Ansvar och uppgifter för internrevisionen fastställs av styrelsen i styrande regelverk.

Styrelsens ansvar

Styrelsen är ytterst ansvarig för riskhanteringen. Ansvaret innebär bland annat att säkerställa att riskhanteringssystemet är ändamålsenligt och proportionerligt i förhållande till verksamhetens komplexitet och riskexponering. Styrelsen ansvarar även för uppföljning av att företagets riskhanteringssystem fungerar i enlighet med styrelsens avsikter. Styrelsen beslutar om företagets riskaptit och risktolerans och säkerställer att riskaptiten och principerna för riskhantering ligger i linje med företagets långsiktiga mål, strategier och affärsplaner. Styrelsen ska även säkerställa att den får tillgång till information om och har förståelse för de materiella riskerna som företaget är eller kan bli exponerat för. Slutligen ska styrelsen säkerställa att information från riskhanteringssystemet beaktats vid styrelsebeslut, hur detta ska dokumenteras. Styrelsen för KPA Livförsäkring har utsett ett risk- och kapitalutskott. Utskottet har bland annat till uppgift att utvärdera riskhanteringssystemet och företagets väsentliga risker.

Verkställande direktörens ansvar

Vd ska leda företaget i enlighet med de regelverk styrelsen fastställt. Vd ska därutöver fastställa de styrande regelverk som behövs för att tydliggöra ansvar och genomförande av riskhantering.

Väsentliga risker i KPA Livförsäkring

KPA Livförsäkring definierar risk som osäkerhet om framtida händelser och deras effekter på företagets möjligheter att nå sina mål. Händelser kopplade till försäkringsavtalen eller finansiella händelser som kan påverka företagets möjligheter att nå sina mål kallas försäkringsrisker respektive finansiella risker. Risker kan även uppstå till följd av omvärldshändelser, internt beslutsfattande eller icke ändamålsenliga interna processer, system och bemanning. Dessa risker rymms inom kategorin verksamhetsrisker. I kommande avsnitt beskrivs KPA Livförsäkrings försäkringsrisker, finansiella risker samt verksamhetsrisker.

Försäkringsrisk

KPA Livförsäkring ska vara ett ansvarstagande och pålitligt företag med god kontroll av försäkringsriskerna.

Den övergripande styrningen av försäkringsriskerna fastställs i de försäkringstekniska riktlinjerna och det försäkringstekniska beräkningsunderlaget. De försäkringstekniska riktlinjerna innehåller bland annat principer för hur premier bestäms och hur försäkringstekniska avsättningar beräknas och hur överskott fördelas. Riktlinjerna är också styrande för uppföljningen av gjorda antaganden. Riktlinjerna beslutas av styrelsen. I det försäkringstekniska beräkningsunderlaget, som beslutas av vd, anges vilka antaganden och beräkningsmetoder som ska gälla för att riktlinjerna ska uppfyllas. Aktuarietjänsten föreslår föränd-

ringar av försäkringstekniska riktlinjer medan chefsaktuarien föreslår förändringar av försäkringstekniskt beräkningsunderlag.

Hantering av försäkringsrisk

Hantering och värdering av risker i försäkringsverksamheten är grundläggande för alla försäkringsföretag.

KPA Livförsäkring erbjuder endast Tjänstegrupplivförsäkring men exponeras för ett antal olika försäkringsrisker. Risker förekommer i samband med tecknande av försäkring och i samband med beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Konsekvenser av dessa risker beaktas när försäkringsvillkor utformas, premier och åtaganden fastställs och när försäkringstekniska avsättningar beräknas. Verktyg för riskhantering kan skilja sig åt mellan olika typer av risker. Ett stort försäkringstagarkollektiv bidrar till en utjämning av de olika riskerna.

Dödlighetsrisk

Med dödlighetsrisk avses risken för att KPA Livförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av en ökad dödlighet bland de försäkrade. Dödlighetsrisken vid tecknandet är risken att dödligheten underskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Konsekvensen av felaktiga premieantaganden blir att premien inte täcker försäkringens utbetalningar. En underskattad dödlighet medför också att de beräknade avsättningarna blir otillräckliga.

Riskerna hanteras genom att dödligheten i bestånden följs upp, och genom att dödlighetsantaganden uppdateras. I samband med skadereglering av dödsfall sker en bedömning av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Sjuklighetsrisk

Med sjuklighetsrisk avses risken för att KPA Livförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar av de försäkrades sjuktilstånd. Försäkringsvillkoren anger bl.a. att under vissa förutsättningar så omfattas försäkrade av ett efter-skydd vid insjuknande. Vid tecknandet av försäkring är risken att sjukligheten underskattas när premien ska fastställas. En underskattad sjuklighet kan också medföra att avsättningarna är otillräckliga.

Riskerna hanteras genom att sjukligheten i beståndet följs upp.

Driftskostnadsrisk

Med driftskostnadsrisk avses risken för att KPA Livförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas av förändringar av drifts-, anskaffnings- och skadebehandlingskostnader. Driftskostnadsrisken vid tecknandet är risken att driftskostnaderna underskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Konsekvensen av felaktiga premieantaganden blir att premien inte täcker försäkringens driftskostnader. Underskattade driftskostnader kan medföra att otillräckliga avsättningar beräknas. Med felaktiga reservsättningsantaganden räcker inte reserverade driftskostnader till för hantering av de skador – rapporterade eller ej rapporte-

rade – som inte slutreglerats. Förutsättningar för hantering av driftskostnadsrisken skapas genom uppföljning av driftskostnaderna i företaget.

Katastrof- och koncentrationsrisk

Med katastrofrisk avses risken för att KPA Livförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter.

KPA Livförsäkring har ett återförsäkringsprogram som omfattar katastrofåterförsäkring för olyckshändelser med mer än ett dödsfall.

Koncentrationsrisk avser istället risken för att KPA Livförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av försäkringsrisker. Koncentrationsrisker kan medföra att enskilda händelser kan få betydande konsekvenser.

För kollektivavtalad försäkring har företaget ingen möjlighet att styra över riskspridningen men då försäkringen omfattar över en miljon försäkrade bland Sveriges kommuner och landsting ger detta en riskutjämning i form av en större förutsägbarhet om den totala ersättnings omfattning.

Katastrof- och koncentrationsrisker utvärderas löpande och återförsäkringsprogrammet justeras vid behov.

Övrigt

Utöver ovan nämnda försäkringsrisker så kan förändringar i lagar och externa regelverk också få betydelse för KPA Livförsäkrings möjlighet att nå sina mål. Även risken för inflation kan påverka, då utbetalda försäkringsersättningar är värdesäkrade. Dessa risker hanteras bland annat genom omvärldsbevakning och justerad prissättning.

Mätning och exponering av försäkringsrisk

För att mäta hur exponerat företaget är mot försäkringsrisker görs stresstester och framåtblickande analyser. Beräkningarna görs

enligt standardformeln i Solvens II-regelverket samt enligt egen bedömning (internt kapitalkrav). Den största försäkringsrisken företaget är exponerat för är dödlighetsrisk i form av katastrofrisk. Mätning av försäkringsrisker sker även genom uppföljning. Bland annat sker uppföljning av det så kallade riskresultatet. Uppföljning sker också av använda antaganden och av hur känsliga avsättningarna är för en förändring av dessa. De försäkringstekniska avsättningarnas känslighet visas under rubriken "Känslighetsanalyser". Där illustreras hur resultatet och det egna kapitalet skulle påverkas vid en förändring av antaganden.

Avsnittet "Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar" belyser över/underskott som uppstått de senaste två skadeåren på grund av skillnaden mellan faktiska skadeanspråk och beräknade.

Känslighetsanalyser

I tabellen visas hur de försäkringstekniska avsättningarna skulle förändras om antaganden om dödlighet eller kostnadsinflation förändrades. En förändring av arbetsförmågan vid värdering av det efterskydd som finns i produkten tjänstegruppliv avspeglar sig inte i de försäkringstekniska avsättningarna. Vid värderingen antas att arbetsförmågan kvarstår till och med pensionsåldern, vilket är den längsta period som man kan erhålla efterskydd. De försäkringstekniska avsättningarnas känslighet för en förändring av räntan framgår av avsnittet om finansiella risker.

Känsligheten i avsättningarna för dödlighet visas genom att döds sannolikheten antas öka med 10 procent. En ökad döds sannolikhet innebär ökade avsättningar för efterskyddet.

Känsligheten i avsättningarna för driftskostnader visas genom att kostnadsinflationen ökas med 1 procentenhet.

Analyserna är gjorda för respektive antagande oberoende från varandra.

Känslighetsanalyser för försäkringsrisk, Mkr

	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital
2020			
Försäkringstekniska avsättningar	1 943	-	-
Dödlighet	1 981	38	29
Kostnadsinflation	1 944	1	1
2019			
Försäkringstekniska avsättningar	2 289	0	0
Dödlighet	2 332	-42	-33
Kostnadsinflation	2 290	-1	-1

Koncentrationer av försäkringsrisk

Koncentration av försäkringsrisk uppstår om riskexponeringen är koncentrerad till ett fåtal försäkrade eller viss geografisk plats. För kollektivavtalad försäkring har företaget ingen möjlighet att styra över riskspridningen men inom ett och samma kollektiv är riskerna spridda på ett stort antal olika försäkringar. Detta illustreras i nedanstående tabell som visar antal försäkringsavtal fördelat på olika åldersintervall.

2020	Antal Avtal	2019	Antal Avtal
0-30 år	212 594	0-30 år	231 837
31-40 år	268 592	31-40 år	263 296
41-50 år	295 997	41-50 år	299 371
51-60 år	322 596	51-60 år	326 070
61 år och äldre	192 200	61 år och äldre	173 910
Totalt	1 291 979	Totalt	1 294 484

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar

Tabellen nedan visar ackumulerade över/underskott i förhållande till uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av varje skadeår för de senaste två åren.

Frigjort dödsfallskapital, Mkr	2020	2019
Beräknad	61	65
Utfall	61	61
Dödsfall resultat	-	4

Rapportering av försäkringsrisk

Som ett led i KPA Livförsäkrings interna uppföljning och riskhantering informeras styrelsen löpande om utvecklingen av försäkringsriskerna. I riskrapporten, riskhanteringsfunktionens rapport om risker till vd och styrelse, ges en samlad bild av riskläget, inklusive försäkringsrisker. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ uppföljning av risker.

I aktuarierapporten rapporterar aktuariefunktionen till styrelsen om förändrade metoder och modeller för hantering av försäkringsrisk i samband med tecknande av försäkring och beräkning av försäkringstekniska avsättningar, liksom förändringar av parametrar. I KPA Livförsäkrings egna risk- och solvensbedömning beskrivs de risker som KPA Livförsäkring är, eller kommer att bli, exponerad för under den treåriga affärsplaneringsperioden 2021-2023.

KPA Livförsäkring bedriver övrig livförsäkringsverksamhet. Detta innebär bland annat att KPA Livförsäkring, såväl externt som internt, rapporterar kapitalkrav beräknade i enlighet med standardformeln i Solvens II. Dessutom rapporteras ett internt kapitalkrav enligt egen bedömning.

Finansiella risker

Finansiell risk definieras som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av finansiella händelser. Exempel på händelser kan vara marknadshändelser såsom aktiekursfall eller förändring av marknadsräntor men även andra finansiella händelser som förändrad kreditvärdighet eller fallissemang hos motparter.

Målet för förvaltningen av tillgångarna är att uppnå högsta möjliga reala avkastning och att på bästa sätt bidra till en stabil och konkurrenskraftig premie under gällande risk- och placeringsrestriktioner. Valet av tillgångsportfölj görs med utgångspunkten att företaget ska tåla en mycket svag utveckling på de finansiella marknaderna. Ytterligare begränsningar vid valet av sammansättningen av tillgångsportföljer är att regulatoriska krav, så som solvens, ska uppfyllas med marginal beslutat av styrelsen.

Styrelsen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av företagets tillgångar och anger ramar och limiter för exponeringar samt styrelsens policies för verksamheten. Vd ansvarar för att förvaltningen av företagets tillgångar sker inom de ramar och anvisningar som styrelsen givit samt för översynen av placeringsriktlinjerna.

Vid valet av placeringsinriktning beaktas tillgångarnas och skuldernas egenskaper såsom förväntad avkastning, risk och korrelation samt prognoser för försäkringsrörelsens utveckling. Därutöver gör företaget en miljö- och etikanalys av de företag där placeringar görs. Den placeringsinriktning som fastställs ger ramar för tillgångsförvaltningen. Inom dessa ramar och limiter ansvarar avdelningen för kapitalförvaltning och hållbarhet för den löpande förvaltningen och för spridningen mellan olika tillgångsslag såsom aktier, obligationer, valutor, fastigheter samt alternativa.

Placeringar sköts både internt och genom externt utlagda förvaltningsuppdrag. Löpande aktie- och ränteförvaltning samt värdepappersadministration har lagts ut till Swedbank Robur. Placeringar vars huvudsyfte är att matcha placeringsrisker i åtagandena eller justera portföljens risknivå hanteras internt inom avdelningen för kapitalförvaltning och hållbarhet. Även specialplaceringar sköts internt inom företaget.

Hantering av finansiella risker

Företagets kapitalförvaltning ansvarar för att styra, följa upp och utvärdera hur de utlagda förvaltningsuppdragen sköts. Swedbank Robur ansvarar för daglig kontroll av efterlevnaden av gällande placeringsriktlinjer samt att resultatet av utförd kontroll rapporteras till Riskhanteringsfunktionen och företagets kapitalförvaltning. Riskhanteringsfunktionen genomför självständig uppföljning av exponeringar på daglig basis av de limiter som fastställts av styrelsen. Rapportering sker regelbundet till vd och styrelse avseende utvecklingen av de finansiella riskerna.

I placeringsriktlinjerna anges principerna för vilka instrument, emittenter och motparter som är tillåtna att använda i förvaltningen av placeringsstillgångarna. Den totala tillgångsportföljen i KPA Livförsäkring är sammansatt av delpportföljer: aktier, räntor, alternativa placeringar och bolagsstrategiska innehav.

I huvudsak används derivat för att skräddarsy portföljens risknivå. Ett annat syfte med derivat är att matcha marknadsrisker i åtagandena, exempelvis med ränteswappar för att reducera balansräkningens räntekänslighet.

Bolagsstrategiska innehav är innehav som anses vara av särskilt strategiskt värde för företaget. Endast styrelsen får fatta beslut om placeringar av detta slag. Exempel på sådant innehav är aktier i koncernföretag. Inom avdelningen för kapitalförvaltning finns Riskstyrningskommittén som sammanträder veckovis. Vid dessa möten diskuteras riskexponeringen i förvaltningsportföljerna och beslut fattas och protokollförs. Under året har handel skett med aktier, räntebärande värdepapper, valutor och derivat på dessa (aktieindexterminer, ränteterminer och valutaterminer).

Marknadsrisker

Med marknadsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadspriser. Marknadsrisken är en betydande risk för KPA Livförsäkring och delas i sin tur in i aktiekursrisk, ränterisk, spreadrisk samt valutarisik. Dessa risker mäts på flera sätt, dels m h a SCR beräkningar samt dels m h a ett internt kapitalkrav (ICR). I tabellerna nedan redovisas känslighetsanalyser för respektive risktyp. I känslighetsanalyserna tas hänsyn till effekten av eventuella derivatpositioner.

Känslighetsanalys av aktiekursrisk

Med aktiekursrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i aktiekurser.

I tabellen nedan, Känslighetsanalys aktiekursrisk, redovisas effekten på resultat före skatt och eget kapital vid en nedgång med 10 procent i marknadsvärdet på samtliga innehav. För aktiederivat redovisas risken som värdeförändringen på derivatpositionen då den underliggande tillgången minskar i värde i samma utsträckning som övriga aktieinnehav.

Känslighetsanalys aktiekursrisk, Mkr	2020		2019	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Aktier	1 456	-146	1 314	-131
Investeringsfonder aktier	66	-7	68	-7
Aktierelaterade derivatinstrument	-	-3	-	-
Nettopåverkan resultat före skatt		-155		-138
Nettopåverkan eget kapital		-122		-109

Känslighetsanalys av ränterisk

Med ränterisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadsräntor. Värderingen av företagets åtaganden är av stor betydelse för det finansiella resultatet och företagets stabilitet. Ränterisken, d v s risken för förändringar i marknadsräntor, påverkar företagets riskutrymme.

För KPA Livförsäkring är det ofördelaktigt med fallande marknadsräntor eftersom den framtida kostnaden för att infria åta-

ganden ökar mer än värdet av räntebärande placeringar ökar. Tillgångarnas räntekänslighet justeras löpande till önskad nivå genom justering av utlagda räntemandat och genom handel med räntederivat. Ränterisken mäts genom ett ränteskifte med +/- 1 procentenhet vid beräkningen av tillgångsvärdenas känslighet. I KPA Livförsäkring mäts ränterisken för åtaganden genom en parallellförskjutning av diskonteringsräntan med +/- 1 procentenhet. Diskonteringskurvorna har ett golv vid noll.

Känslighetsanalys - ränterisk, Mkr	2020		2019	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Ökning av marknadsränta				
Värdeförändring räntebärande tillgångar	2 818	-103	3 157	-116
Minskning av redovisat värde på försäkringstekniska avsättningar	2 228	24	2 289	22
Nettopåverkan årets resultat		-79		-94
Nettopåverkan eget kapital		-62		-74

Känslighetsanalys - ränterisk, Mkr	2020		2019	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Minskning av marknadsränta				
Värdeförändring räntebärande tillgångar	2 818	94	3 157	100
Ökning av redovisat värde på försäkringstekniska avsättningar	2 228	-13	2 289	-3
Nettopåverkan årets resultat		81		96
Nettopåverkan eget kapital		64		76

Följande tabell illustrerar hur företaget är exponerat för ränterisk utifrån räntebärande tillgångar och skulders räntebindningstid.

Räntebindningstider för tillgångar och skulder	2020				
	Ränteeponering, Mkr	< 5 år	5-15 år	> 15 år	Totalt
Tillgångar					
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inkl. upplupen ränta)	2 423	394	-		2 818
Andra räntebärande finansiella instrument	110	-	-		110
Summa tillgångar före ekonomisk säkring med derivat	2 534	394	-		2 928
Skulder och avsättningar					
Livförsäkringstekniska avsättningar tjänstepensionsverksamhet	743	885	315		1 943
Summa skulder före ekonomisk säkring med derivat	743	885	315		1 944
Netto, tillgångar och skulder före ekonomisk säkring med derivat	1 791	-491	-315		985
Nominellt värde räntederivat	-	-	-		-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	1 791	-491	-315		985

Räntebindningstider för tillgångar och skulder	2019				
	Ränteeponering, Mkr	< 5 år	5-15 år	> 15 år	Totalt
Tillgångar					
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inkl. upplupen ränta)	2 669	489	-		3 157
Andra räntebärande tillgångar finansiella instrument	110	-	-		110
Summa tillgångar före ekonomisk säkring med derivat	2 779	489	-		3 267
Skulder och avsättningar					
Livförsäkringstekniska avsättningar tjänstepensionsverksamhet	806	1 101	383		2 289
Övriga skulder	7	-	-		7
Summa skulder före ekonomisk säkring med derivat	813	1 101	383		2 296
Netto, tillgångar och skulder före ekonomisk säkring med derivat	1 966	-612	-383		971
Nominellt värde räntederivat	150	-	-		150
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	2 116	-612	-383		1 122

Ränterisk kassaflöde

I tabellen nedan framgår hur en ökning eller sänkning av marknadsräntan på 0,5 procent påverkar ränteintäkter respektive räntekostnader för tillgångar och skulder med räntebindningstid på upp till ett år.

Ränterisk kassaflödesrisk, Mkr	2020	2019
Ökning av marknadsräntan		
Ränteintäkter för obligationer och andra räntebärande värdepapper	-1	1
Ränteintäkter för övriga räntebärande tillgångar	1	1
Minskning av marknadsräntan		
Ränteintäkter för obligationer och andra räntebärande värdepapper	1	-1
Ränteintäkter för övriga räntebärande tillgångar	-1	-1

Valutarisk

Med valutarisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i valutakurser. I de fall tillgångar eller skulder är exponerade mot andra valutor än svenska kronor uppstår valutarisk. Valutaexponering får endast förekomma mot de valutor där exponering kan uppstå genom placeringar i aktier, räntor, specialplaceringar, bolagsstrategiska placeringar eller där exponeringen har sitt ursprung i försäkringsåtagandena. Valutaexponeringen begränsas genom fastställda limiter och styrs främst genom nyttjandet av valutaterminer och -swappar. Företagets försäkringsåtaganden är enbart fastställda i svenska kronor.

I tabellen nedan, känslighetsanalys valutarisk, redovisas effekten på balansräkning och resultat av en förstärkning med 10 procent i den svenska kronan mot samtliga aktuella valutaexponeringar. Beräkningen utförs för nettoposition med avseende på förändring i varje enskild valuta företaget är exponerad mot. Företagets valutaexponering före och efter säkring med derivat redovisas i nedanstående tabell.

2020					
Valutakursexponering, Mkr	USD	JPY	EUR	GBP	Övrigt
Placeringstillgångar					
Aktier och andelar	567	65	93	35	98
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-	-	-	-
Övriga tillgångar	5	-	15	1	3
Summa tillgångar	572	65	108	36	101
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	572	65	108	36	101
Nominellt värde valutaterminer	-158	-	-70	-	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	414	65	38	36	101

2019					
Valutakursexponering, Mkr	USD	JPY	EUR	GBP	Övrigt
Placeringstillgångar					
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	493	65	80	37	97
Övriga tillgångar	1	1	20	-	8
Summa tillgångar	494	66	100	38	106
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	494	66	100	38	106
Nominellt värde valutaterminer	-136	-96	-	-	-18
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	358	-30	100	38	88

Känslighetsanalys - valutarisk

Tabellen visar hur en ogynnsam förändring med tio procent av företagets nettoexponering mot respektive valutor (efter ekonomisk säkring med derivat) påverkar resultatet före skatt och eget kapital.

Känslighetsanalys valutarisk, Mkr	2020		2019	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
USD	414	-41	358	36
JPY	65	-7	-30	-3
GBP	36	-4	38	4
EUR	38	-4	100	10
Övrigt	101	-10	88	9
Nettopåverkan resultat före skatt		-65		55
Nettopåverkan eget kapital		-47		44

Kreditrisk

Kredit-, motparts- och emittentrisk är risker att motparter eller emittenter inte fullgör sina finansiella förpliktelser och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Företaget har som policy att i huvudsak endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet och för en förteckning över godkända emittenter och motparter. Kredit- och motpartsriskerna i denna del av verksamheten bedöms därför vara små. Kreditrisk uppstår i placeringsverksamheten, men även inom återförsäkring.

Kreditrisk i derivat

För standardiserade derivat begränsas kreditrisken till medel på konto hos den så kallade clearingkontohållaren. För icke standardiserade derivat begränsas kreditrisken i enlighet med ISDA-avtal och CSA-avtal.

Mätning av kreditrisk

Den kreditriskexponering (efter avdrag för förlustreserver, kvittning och efter värde av säkerheter) som företaget har för i olika klasser av finansiella tillgångar framgår av tabellen nedan (Maximal kreditexponering). Kredit- och motpartsriskerna bedöms vara små.

Maximal kreditriskexponering, Mkr	2020			2019		
	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto
Tillgångsklass						
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ^{b)}	2 808	-	2 808	3 144	-	3 144
Utlåning till kreditinstitut	5	-	5	1	-	1
Derivat ^{c)}	17	-	17	7	7	-
Fordringar ¹⁾	19	-	19	5	-	5
Kassa och bank	106	-	106	110	-	110
Upplupna räntetäckter	10	-	10	13	-	13
Summa i balansräkningen	2 964	-	2 964	3 280	7	3 273
Åtaganden						
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-
Summa	2 964	-	2 964	3 280	7	3 273

^{b)} Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

^{c)} Erhållna säkerheter för derivat avser kvittningsbar och ej kvittningsbar kontantsäkerhet. Derivat med kvittningsrätt återfinns i not Kvittning av finansiella instrument, fördelat på vad som kvittas och inte kvittas i balansräkning. För de derivattillgångar som relaterade belopp inte kvittas i balansräkningen finns säkerheter som reducerar kreditrisken, det avser dels kvittningsrätt enligt avtal, vilket i not Kvittning av finansiella instrument återfinns under rubrik Finansiella instrument dels erhållna kontantsäkerheter, i balansräkningen härrör posten från Skulder kreditinstitut. Derivat finns också utan avtal om kvittning eller erhållna kontantsäkerheter, vilket förklarar skillnad derivattillgångarnas värde i balansräkningen, benämnt Derivat/Brutto i ovan tabell och not Kvittning av finansiella instrument.

¹⁾ Fordringar avseende direkt försäkring och övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Mkr											
2020											
Låg-hög kreditrisk ¹⁾	Låg kreditrisk					Normal rating		Hög kreditrisk		Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ⁴⁾	Brutto före kvittning och förlustreserveringar
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating		
Tillgångsklass											
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ²⁾	2 495	313	-	-	-	-	-	-	-	-	2 808
Utlåning kreditinstitut	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	5
Derivat	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-	17
Fordringar ³⁾	-	-	-	-	18	-	-	-	-	-	18
Kassa och bank	-	-	68	-	38	-	-	-	-	-	106
Upplupna ränteutgifter	9	1	-	-	-	-	-	-	-	-	10
Summa i balansräkningen	2 504	314	89	-	56	-	-	-	-	-	2 963
Åtagande											
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	2 504	314	89	-	56	-	-	-	-	-	2 963
<i>Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen ¹⁾</i>	-	-	-	-	38	-	-	-	-	-	38

¹⁾ Under år 2018-2021 tillämpas ett tillfälligt undantag från den nya redovisningsstandarden IFRS 9 Finansiella instrument, upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket. Upplysningar om kreditkvalitet förtydligas genom att företaget delar in kvaliteten i grupper för låg, normal och vad företaget anser vara hög kreditrisk. Vidare lämnas separat information för Finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar.

²⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

³⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

⁴⁾ Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Mkr											
2019											
Låg-hög kreditrisk ¹⁾	Låg kreditrisk					Normal rating		Hög kreditrisk		Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ⁴⁾	Brutto före kvittning och förlustreserveringar
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating		
Tillgångsklass											
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ²⁾	2 840	304	-	-	-	-	-	-	-	-	3 144
Utlåning kreditinstitut	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Derivat	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	7
Fordringar ³⁾	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	5
Kassa och bank	-	56	1	-	53	-	-	-	-	-	110
Upplupna ränteutgifter	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13
Summa i balansräkningen	2 853	360	8	-	58	-	-	-	-	-	3 280
<i>Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen ¹⁾</i>	-	-	-	-	53	-	-	-	-	-	53

¹⁾ Under år 2018-2021 tillämpas ett tillfälligt undantag från den nya redovisningsstandarden IFRS 9 Finansiella instrument, upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket. Upplysningar om kreditkvalitet förtydligas genom att företaget delar in kvaliteten i grupper för låg, normal och vad företaget anser vara hög kreditrisk. Vidare lämnas separat information för Finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar.

²⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

³⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

⁴⁾ Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditrisk i fordringar på återförsäkrare

Försäkringsföretagets återförsäkringspolicy innebär att avtal endast ingås med återförsäkrare med kreditbetyg A eller högre. Återförsäkrarnas kreditvärdighet ses över regelbundet för att säkerställa att det beslutade återförsäkringsskyddet upprätthålls. Per balansdagen finns inga fordringar på återförsäkrare.

Finansiell koncentrationsrisk

Med finansiell koncentrationsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av tillgångar, motparter eller emittenter. I relation till marknadsriskerna bedöms koncentrationsriskerna i företaget vara låga genom den diversifiering som ges av företagets placeringsinriktning.

Den finansiella koncentrationsrisken följs upp för stora koncentrationer av riskexponeringar. De största koncentrerade exponeringarna följs upp särskilt genom scenarioanalys och uppföljning av utveckling av värde och andel av tillgångsportföljen. Tabellerna nedan avser företagets största koncentrationer.

2020		
Väsentliga koncentrationer av kreditexponering, Mkr"	Totalt	Varav säkerställda bostadsobligationer
Handelsbanken	551	551
Swedbank	369	258
SEB	333	333
Nordea	276	276
Länsförsäkringar	150	150

2019		
Väsentliga koncentrationer av kreditexponering, Mkr"	Totalt	Varav säkerställda bostadsobligationer
Handelsbanken	581	581
Swedbank	442	331
Nordea	441	441
SEB	424	424
SBAB	79	79

Väsentliga koncentrationer av aktieinnehav

Tabellerna nedan avser företagets största aktieinnehav.

2020	
Väsentliga koncentrationer av aktieinnehav, Mkr	Totalt
Access Edge Emerging Markets	66
Atlas Copco	63
Ericsson	47
Apple Inc	39
Hexagon AB	33

2019	
Väsentliga koncentrationer av aktieinnehav, Mkr	Totalt
Access Edge Emerging Markets	68
Atlas Copco	54
Ericsson	37
Assa Abloy	33
ESSITY AB	29

Likviditetsrisker

Företaget definierar likviditetsrisk som risken att företaget inte kan infria sina betalningsförpliktelser eller att finansiella transaktioner inte kan genomföras alternativt endast genomföras till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering.

Företaget hanterar likviditetsrisk med hjälp av buffertar som står i proportion mot prognoser av likviditetsbehov på kort och lång sikt. Likviditetsbehov på kort sikt hanteras genom att hålla en tillräcklig kassa i form av banktillgodohavanden. Likviditetsbehov på lång sikt hanteras genom att en tillräckligt hög andel av företagets tillgångar består av likvida värdepapper.

Företaget mäter och följer upp likviditetsrisk med hjälp av likviditetriskkvoter. Kvoten för likviditetsrisk på kort sikt baseras på

banktillgodohavanden, in- och utflöden. Likviditetsrisken på lång sikt mäter andelen likvida tillgångar i relation till företaget försäkringstekniska avsättningar. Per 2020-12-31 var andelen likvida tillgångar 92,2%.

För att hantera risken att finansiella transaktioner inte kan genomföras alternativt endast genomföras till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering placeras tillgångarna i huvudsak i värdepapper med god likviditet. För derivat har handel i huvudsak skett i marknader med god likviditet, varför likviditetsrisken bedöms vara låg.

Företagets likviditetsrisk anses vara av ringa betydelse i den totala riskbilden.

Företagets likviditetsexponering med avseende på återstående löptider på finansiella skulder framgår av tabellen nedan. Tabellen visar odiskonterade nominella värden.

2020	Återstående löptider					Summa
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid	
Likviditetsrisker, Mkr						
Derivat	-	9	-	-	-	9
Leasingskulder	-	15	-	-	-	15
Summa balansräkning	-	24	-	-	-	24
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-
Summa	-	24	-	-	-	24

2019	Återstående löptider					Summa
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid	
Likviditetsrisker, Mkr						
Derivat	-	0	-	-	-	0
Andra finansiella skulder	-	7	-	-	-	7
Summa balansräkning	-	8	-	-	-	8
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-
Summa	-	8	-	-	-	8

För upplysningar om förväntade löptider, se not Förväntade återvinningstidpunkter.

Verksamhetsrisker

Med verksamhetsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i företagets omvärld, interna miljö eller till följd av strategiska, affärsrelaterade eller operativa beslut. Verksamhetsrisk delas in i underkategorierna affärsrisk och operativ risk.

Affärsrisk

Affärsrisk avser risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av strategiska och affärsrelaterade beslut eller händelser utanför företagets direkta kontroll. Affärsriskerna påverkas av företagets förmåga att hantera förändringar. Affärsrisk delas in i omvärldsrisk (händelser utanför företagets direkta kontroll) och beslutsrisk (att strategiska och affärsrelaterade beslut baseras på otillräckliga underlag och analyser).

Operativ risk

Med operativ risk avses risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i den löpande verksamhetens genomförande, som uppstår till följd av processer, system eller människor.

Hantering av verksamhetsrisker

En grundläggande princip inom företaget är att risk tas medvetet och att riskhanteringen är en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Riskhanteringen i företaget sker därför systematiskt både i verksamhetsprocesserna (löpande verksamheten) som i affärsplanering samt inför beslut om väsentliga förändringar.

Vid riskidentifiering är utgångspunkten verksamhetens mål, en aktuell omvärldsanalys och nulägesbedömning, informationsklassning samt incidenter. Omvärldsanalysen ska innefatta bevakning av nya riskområden.

Riskhanteringsprocessen för verksamhetsrisk följer i allt väsentligt den process som beskrivs under rubrik "Riskhanteringsprocessen". Rapportering av verksamhetsrisker sker två gånger per år till vd och styrelse i den riskrapport som sammanställs av riskhanteringsfunktionen.

Kontinuitetsplanering

Om händelser inträffar trots att riskreducerande åtgärder har vidtagits begränsas konsekvensen av dessa händelser med hjälp av kontinuitetsplaner och krisberedskap. Kris och kontinuitetsplaner är upprättade inom företaget och övas i syfte att kunna hantera en eventuell krisituation och begränsa effekterna av negativa händelser. Styrelsens övergripande mål och krav när det gäller kontinuitetshantering tydliggörs i interna regelverk.

Incidenthantering

Incidenter rapporteras av alla medarbetare, åtgärder dokumenteras och följs upp. Rapporterade incidenter kategoriseras och värderas.

Kapitalhantering

I kapitalhanteringspolicyn fastställer styrelsen de övergripande principerna för kapitalhantering och likviditetshantering i KPA Livförsäkring. Policyn utgör styrelsens verktyg för styrning av företaget med avseende på härledning och hantering av kapitalbas och likviditetsriskhantering.

Policyn säkerställer att företaget är ändamålsenligt kapitaliserat för att vid varje tidpunkt klara den dagliga driften, täcka risker och åtaganden i verksamheten. Kapitalhanteringsprocessen ska vara samordnad med affärsplanering, egen risk- och solvensbedömning samt riskhanteringssystem för företaget.

Kapitalhanteringen ska vara ändamålsenlig för styrning och måluppfyllnad, samt uppfylla alla gällande regelverkskrav. Kapitalhanteringen ska vara i enlighet med egen risk- och solvensbedömning och gällande affärsplaner för företaget.

Mål för kapitalisering

Under året fattades beslut om att ta bort företagets kapitalmålsintervall.

Kapitalbas

I företagets kapitalbas ska det ingå aktiekapital, överkursfond, uppskjutna skattefordringar (netto), konsolideringsfond och den avstämningsreserv som tillkommer genom att värdering av posterna i Solvens II-balansräkningen respektive den finansiella rapporteringen skiljer sig åt.

Aktuell kapitalsituation

Företaget har under 2020 genomfört en egen risk- och solvensbedömning för den treåriga affärsplaneringsperioden 2021 till 2023. Det övergripande syftet med den egna risk- och solvensbedömningen är att utifrån företagets strategier, affärsplaner och exponeringar bedöma företagets solvensbehov samt säkerställa att företaget klarar att möta riskerna och det regulatoriska kapitalkravet.

Den egna risk- och solvensbedömningen visar att KPA Livförsäkring har en stabil finansiell situation och är tillräckligt kapitaliserat för att genomföra sin affärsplan.

För kvantitativa upplysningar se avsnitt femårsöversikt.

Not 3. Premieinkomst

Mkr	2020	2019
Inbetalda och tillgodoförda gruppförsäkringspremier, löpande premier	81	78
Premieskatt	-35	-33
Premieinkomst	46	45
Premier för avgiven återförsäkring	0	0
Premierreduktion	277	267
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	323	311

Not 4. Kapitalavkastning, intäkter

Mkr	2020	2019
Utdelning på aktier och andelar	26	38
Ränteintäkter m m		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	8	15
Övriga ränteintäkter	0	0
varav från finansiella tillgångar som inte värderas till verkligt värde med värdeförändringar redovisade via resultaträkningen	0	0
Valutakursvinster, netto	-	51
Realisationsvinster, netto		
Aktier och andelar	77	100
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	20	10
Summa	132	214

Not 5. Orealiserade vinster på placeringstillgångar

Mkr	2020	2019
Aktier och andelar, netto	97	169
Summa	97	169

Not 6. Utbetalda försäkringsersättningar

Mkr	2020	2019
Utbetalda försäkringsersättningar	-309	-291
Skaderegleringskostnader	-13	-13
Summa	-323	-304

Not 7. Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar

Mkr	2020	2019
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar		
Livförsäkringsavsättningar	50	40
Summa	50	40

Not 8. Driftskostnader

Mkr	2020	2019
Anskaffningskostnader	-1	-1
Administrationskostnader	-24	-25
Summa	-25	-26
Övriga driftskostnader		
Skaderegleringskostnader ingående i Utbetalda försäkringsersättningar	-13	-13
Kostnader för kapitalförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-6	-6
Summa	-19	-19
Summa driftskostnader	-44	-45
Totala driftskostnader uppdelade på kostnadslag	2020	2019
Personalkostnader	-29	-6
Lokalkostnader	-2	-
Andra verksamhetsrelaterade kostnader	-13	-39
Driftskostnader	-44	-45

Tkr	2020	2019
Arvode till revisorer		
Ernst & Young AB		
Revisionsuppdrag 1)	-100	-241
Övriga tjänster	-93	-60
KPMG AB		
Revisionsuppdrag 1)	-	-156
Övriga tjänster	-50	-
Summa	-243	-457

1) Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och vd:s förvaltning samt revision och annan granskning utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal.

Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på företagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

Not 9. Kapitalavkastning, kostnader

Mkr	2020	2019
Kapitalförvaltningskostnader	-7	-8
Räntekostnader m m	0	0
varav från finansiella skulder som inte värderas till verkligt värde med värdeförändringar redovisade via resultaträkningen	0	0
Valutakursförluster, netto	-71	-
Summa	-78	-9

Not 10. Orealiserade förluster på placeringstillgångar

Mkr	2020	2019
Obligationer och andra räntebärande värdepapper, netto	-4	-3
Summa	-4	-3

Not 11. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument

2020, Mkr	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Summa
	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål			
Finansiella tillgångar					
Aktier och andelar	63	-	-	-	63
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	21	-	-	-	21
Utlåning till kreditinstitut	-	-	0	-	0
Derivat, netto	-	69	-	-	69
Övriga fordringar	-	-	0	-	0
Kassa och bank	-	-	-2	-	-2
Summa	84	69	-2	-	152
Finansiella skulder					
Övriga skulder	-	-	-	0	0
Summa	-	-	-	0	0
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	84	69	-2	0	152

2019, Mkr	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Summa
	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål			
Finansiella tillgångar					
Aktier och andelar	371	-	-	-	371
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	27	-	-	-	27
Övriga fordringar	-	-	0	-	0
Kassa och bank	-	-	2	-	2
Summa	398	-	2	-	400
Finansiella skulder					
Derivat, netto	-	-22	-	-	-22
Övriga skulder	-	-	-	0	0
Summa	-	-22	-	0	-22
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	398	-22	2	0	378

Not 12. Skatter

Mkr	2020	2019
Skatt på årets resultat		
Aktuell skattekostnad	-22	1
<i>varav inkomstskatt</i>	-21	3
<i>varav kupongskatt</i>	-2	-2
Uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt	-10	-26
Summa	-32	-25
Aktuell skattekostnad avseende inkomstskatt och kupongskatt		
Periodens skattekostnad	-21	0
Kupongskatt	-2	-2
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år	-	3
	-22	1
Specifikation av uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt		
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader andra finansiella placeringstillgångar	0	-38
Uppskjuten skatt avseende förändring i skattesats	0	2
Uppskjuten skatt avseende utnyttjade underskottsavdrag	-11	11
Uppskjuten skatt avseende övriga temporära skillnader	0	-
Summa	-10	-26
Skatt avseende inkomstskatt		
Aktuell skatt avseende inkomstskatt	-22	1
Uppskjuten skatt	-10	-26
Summa	-32	-25
Avstämning av effektiv skattesats avseende inkomstskatt		
Resultat före skatt	155	124
Summa resultat i inkomstbeskattad verksamhet	155	124
Skatt enligt gällande skattesats, 21,4%	-33	27
Skatteeffekt kupongskatt	-2	-2
Skatteeffekt andra icke avdragsgilla kostnader/ej skattepliktiga intäkter	0	-1
Skatteeffekt hänförlig till tidigare år samt ändrade skattesatser ¹⁾	0	5
Skatteeffekt hänförlig till avräkning av utländsk skatt	3	0
Summa	-32	-25
Effektiv skatt	-21%	-20%

¹⁾ I juni 2018 beslutades att bolagsskatten skulle sänkas och att sänkningen skulle ske stegvis. För åren 2019-2020 sänktes bolagsskatten till 21,4 procent och för åren 2021 och framåt sänks bolagsskatten till 20,6 procent. Vi har omvärderat uppskjutna skatteskulder och uppskjutna skattefordringar enligt nya regler och bolagsskattesatser. Dock finns det särskilda regler för periodiseringsfonder. Återföring av existerande periodiseringsfonder 2020 ska räknas upp för att balansera den lägre skattesatsen. Återföringen sker till mellan 100 och 106 procent av avdraget, beroende på vilket år periodiseringsfonden avsattes och vilket år den upplöses. Uppskjuten skatt som återförs till beskattning 2021 eller senare omvärderas i bokslut 2020 till 20,6%.

Not 13. Andra immateriella tillgångar

Mkr	Internt	Separat	Internt	Separat	Summa immateriella tillgångar	
	upparbetat	förvärvat	upparbetat	förvärvat	2020	2019
	2020		2019			
Ackumulerade anskaffningsvärden						
Ingående balans	-	-	-	-	-	-
Investeringar	2	-	-	-	2	-
Utgående balans	2	-	-	-	2	-
Ackumulerade avskrivningar						
Ingående balans	-	-	-	-	-	-
Årets avskrivningar	-	-	-	-	-	-
Utgående balans	-	-	-	-	-	-
Redovisade värden	2	-	-	-	2	-

Avskrivningstider		
Typ av immateriell tillgång	Nyttjande period	Avskrivningsmetod
Internt upparbetat - IT-system	10 år	Linjär
Internt upparbetat – Tjänstepensionsreglering	5 år	Linjär

Under 2020 har 0 (0) miljoner kronor kostnadsförts avseende utgifter för forskning, samt 2 (2) miljoner kronor avseende utgifter för utveckling.

Not 14. Aktier och andelar i koncernföretag

Moderföretag (ej konsoliderade dotterföretag), Mkr	Eget kapital 2020	Resultat 2020	Organisationsnummer	Antal	Kapitalandel i %	Bokfört värde 2020	Bokfört värde 2019
KPA Pensionsförsäkring AB (publ)			516401-6544	300 000	100	344	344

Ovanstående dotterföretag konsolideras ej på grund av utdelningsförbud. Hela överskottet i dotterföretaget tillfaller försäkringstagarna i form av återbäring och kan således inte disponeras av moderföretaget.

Verkligt värde anses därför motsvaras av bokfört värde.

Mkr	2020	2019
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	344	344
Utgående balans	344	344
Akkumulerade nedskrivningar		
Ingående balans	-	-
Utgående balans	-	-
Bokfört värde 31 december 2020	344	344

Koncernföretag	Säte	Kapitalandel i %	
		2020	2019
KPA Pensionsförsäkring AB (publ)	Stockholm	100	100
Kungsbrohus Holding AB	Stockholm	70	70
Litreb III AB	Göteborg	100	100
Stopstorp KB	Stockholm	100	100
KB Sandspridaren	Stockholm	100	100
Fastighets KB Mariaporten	Göteborg	100	100
Hysesbostäder Sköndal KB	Göteborg	100	100
Fastighets KB Spårvagnen	Stockholm	100	100
Fastighets KB Sejen	Stockholm	100	100
Fastighets KB Lommanian	Stockholm	100	100
Hysesbostäder i Pålsjö KB	Stockholm	100	100
Fastighets KB Limhamns Sjöstad	Stockholm	100	100
KPA Pension Specialplaceringar AB	Stockholm	100	100
Sinoma Fastighets AB	Stockholm	23	23

Not 15. Aktier och andelar

Mkr	2020	2019
Svenska och utländska		
Anskaffningsvärde	1 004	866
Verkligt värde	1 521	1 382
varav:		
Noterade aktier	1 521	1 382
Onoterade aktier	0	0

Not 16. Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Mkr	2020	2019
Upplupet anskaffningsvärde		
Svenska staten	517	611
Svenska bostadsinstitut	1 302	1 463
Svenska kommuner	553	553
Övriga svenska emittenter	329	422
Övriga utländska emittenter	70	55
Summa	2 771	3 103
varav:		
Noterade	2 771	3 103
Verkligt värde		
Svenska staten	529	634
Svenska bostadsinstitut	1 317	1 470
Svenska kommuner	557	558
Övriga svenska emittenter	333	424
Övriga utländska emittenter	71	58
Summa	2 808	3 144
varav:		
Noterade	2 808	3 144
Positiv skillnad till följd av att bokfört värde överstiger nominella värden	179	199

Not 17. Utlåning kreditinstitut

Mkr	2020	2019
Kreditinstitut Sverige	0	-
Kreditinstitut inom EU	5	-
Kreditinstitut övriga världen	-	1
Summa	5	1

Not 18. Derivat

Mkr	2020	2019
Derivatinstrument med positiva värden		
Verkligt värde		
Ränteterminer	-	0
Valuteterminer	17	7
Summa	17	7
Derivatinstrument med negativa värden		
Verkligt värde		
Ränteterminer	0	0
Valuteterminer	9	-
Summa	9	0
Nominellt belopp/återstående kontraktstid, Mkr		
	2020	2019
Derivat med positiva värden		
Under 1 år		
Ränteterminer	-	224
Valuteterminer	386	6
Summa	386	231
1-5 år		
Ränteswappar	140	-
Summa	140	-
Nominellt belopp/återstående kontraktstid, Mkr		
	2020	2019
Derivatinstrument med negativa värden		
Under 1 år		
Ränteterminer	298	228
Valuteterminer	158	0
Summa	456	228
1-5 år		
Ränteswappar	124	-
Summa	124	-

Uppgifter gällande nominella belopp för valuteterminer har per 2019-12-31 justerats p g a felaktig informationshantering av källdata.

Not 19. Upplysningar om kvittning

Företaget har ISDA avtal för OTC derivatavtal. Detta avtal ger parterna en kvittningsrätt av marknadsvärdet på skulder mot marknadsvärdet på fordringarna på motparten i fall av allvarligt betalningsfallissemang. Vidare har företaget i flera fall CSA avtal som kräver den ena parten i derivatavtalet ska ställa säkerhet till den andra om marknadsvärdet på en skuldposition överstiger en överenskommen nivå under en överenskommen tidsperiod.

2020, Mkr		Brutto- belopp	Kvittning i balans- räkningen	Redovisat belopp	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen			Netto- belopp
					Finansiella instrument	Erhållen/ Erlagd säkerhet värde- papper	Erhållen/ Erlagd kontant säkerhet	
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	17	-	17	-9	-	-	8
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	9	-	9	-9	0	-	-
2019, Mkr								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	7	-	7	-	-	-7	-
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	-	-	-	-	-	-	-

Not 20. Övriga fordringar

Mkr	2020	2019
Fordringar på koncernföretag som ej konsolideras	0	0
Fordringar kapitalförvaltning	18	6
Övriga fordringar	4	3
Summa	22	9

Not 21. Finansiella tillgångar och skulder

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Mkr, 2020	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Lån och andra finansiella Redovisat Verkligt				Nivåindelning verkligt värde			Tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument verkligt värde ¹⁾	
	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål					Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden SPPI ²⁾	Andra finansiella tillgångar ³⁾
Tillgångar											
Aktier och andelar	1 521	-	-	-	1 521	1 521	1 521	-	0	-	1 521
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 808	-	-	-	2 808	2 808	2 808	-	-	-	2 808
Utlåning till kreditinstitut	-	-	5	-	5	5	-	-	-	-	5
Derivat	-	17	-	-	17	17	-	17	-	-	17
Övriga fordringar	-	-	18	-	18	18	-	-	-	0	18
Kassa och bank	-	-	106	-	106	106	-	-	-	38	68
Upplupna ränteintäkter	10	0	-	-	10	10	10	0	-	-	10
Summa finansiella tillgångar	4 339	17	129	-	4 485	4 485	4 339	17	0	38	4 447
Aktier och andelar i koncernföretag											
	-	-	-	-	344	344	-	-	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar											
	-	-	-	-	16	16	-	-	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	359	359	-	-	-	-	-
Summa tillgångar	4 339	17	129	-	4 844	4 844	4 339	17	0	-	-
Skulder											
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	0	0	0	-	-	-	-	-
Derivat	-	9	-	-	9	9	0	9	-	-	-
Övriga skulder	-	-	-	14	14	14	-	-	-	-	-
Summa finansiella skulder	-	9	-	15	24	24	0	9	-	-	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	2 059	2 059	-	-	-	-	-
Summa skulder	-	9	-	15	2 083	2 083	0	9	-	-	-

¹⁾ Under år 2018-2021 tillämpas ett tillfälligt undantag från den nya redovisningsstandarden IFRS 9 Finansiella instrument, upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar lämnas för finansiella tillgångar och avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket.

²⁾ Avser finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t ex övriga fordringar och banktillgodohavanden för t ex leverantörsbetalningar. Tillgångarna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

³⁾ Andra finansiella tillgångar avser alla andra finansiella tillgångar som inte hänförs till kategorin finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden. Tillgångarna värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

Not 21. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Mkr, 2019	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Lån och andra finansiella Redovisat Verkligt				Nivåindelning verkligt värde			Tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument verkligt värde ¹⁾	
	Innehav som bestämts tillhör kategorin	Innehav för handelsändamål					Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden SPPI ²⁾	Andra finansiella tillgångar ³⁾
Tillgångar											
Aktier och andelar	1 382	-	-	-	1 382	1 382	1 382	-	0	-	1 382
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 144	-	-	-	3 144	3 144	3 120	24	-	-	3 144
Utlåning till kreditinstitut	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	1
Derivat	-	7	-	-	7	7	0	7	-	-	7
Övriga fordringar	-	-	5	-	5	5	-	-	-	0	5
Kassa och bank	-	-	110	-	110	110	-	-	-	53	57
Upplupna ränteintäkter	13	-	-	-	13	13	13	0	-	-	13
Summa finansiella tillgångar	4 539	7	116	-	4 661	4 661	4 514	31	0	53	4 609
Aktier och andelar i koncernföretag	-	-	-	-	344	344	-	-	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	9	9	-	-	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	353	353	-	-	-	-	-
Summa tillgångar	4 539	7	116	-	5 014	5 014	4 514	31	0	-	-
Skulder											
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	7	7	7	-	-	-	-	-
Derivat	-	0	-	-	0	0	0	-	-	-	-
Övriga skulder	-	-	-	10	10	10	-	-	-	-	-
Summa finansiella skulder	-	0	-	17	17	17	0	-	-	-	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	2 395	2 395	-	-	-	-	-
Summa skulder	-	0	-	17	2 412	2 412	0	-	-	-	-

¹⁾ Under år 2018-2020 tillämpas ett tillfälligt undantag från den nya redovisningsstandarden IFRS 9 Finansiella instrument, upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar lämnas för finansiella tillgångar och avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket.

²⁾ Avser finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t ex övriga fordringar och banktillgodohavanden för t ex leverantörsbetalningar. Tillgångarna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

³⁾ Andra finansiella tillgångar avser alla andra finansiella tillgångar som inte hänförs till kategorin finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden. Tillgångarna värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

Not 21. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om finansiella instruments verkliga värden

I ovanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Inga betydande överföringar mellan nivå 1, 2 och 3 har skett under året.

Information om verkligt värde för finansiella tillgångar och skulder som inte värderas till verkligt värde i balansräkningen

För finansiella tillgångar och skulder som inte värderas till verkligt värde i balansräkningen, såsom utlåning till kreditinstitut, övriga fordringar, kassa och bank, upplupna ränteintäkter, övriga upplupna intäkter, skulder till kreditinstitut, övriga skulder och övriga upplupna kostnader anses det bokförda värdet reflektera det verkliga värdet.

Värderingsprocessen för finansiella instrument

Verkliga värden för finansiella tillgångar och skulder som handlas på en aktiv marknad baseras på noterade priser. För övriga finansiella instrument använder sig företaget av andra värderingstekniker. Finansiella instrument där handeln inte är frekvent och det verkliga värdet därför mindre objektivt, krävs i varierande utsträckning att bolaget gör bedömningar beroende på likviditet, koncentrationer, osäkerheter beträffande marknadsfaktorer, prisantaganden och andra risker som påverkar ett specifikt instrument.

Företaget har ett värderingsforum för att uppfylla intern kontroll med hänsyn till finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Värderingsforum, där CFO är beslutande, har övergripande ansvar för att kontrollera alla väsentliga värderingar till verkligt värde.

Värderingsforum hålls kvartalsvis för att analysera väsentliga ej observerbara indata och justeringar i värderingar. Om tredjepartsinformation används vid värdering utvärderas om informationen uppfyller kraven enligt IFRS, inklusive i vilken nivå i verkligtvärdehierarkin som innehavet ska kategoriseras.

Värderingsforumets huvuduppgift är att fastställa värderingsramverket för samtliga finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Detta innefattar en värderingsinstruktion som är gemensam för samtliga försäkringsföretag. Väsentliga värderingsfrågor rapporteras till Revisionskommittén.

Företaget har ett flertal kontroller för att säkerställa korrekt värdering för finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Det inbegriper bland annat oberoende kontroller av priser, uppföljning av avkastning mot index mm.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (till exempel courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterad säljkurs. Sådana instrument återfinns på balansposterna aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är kvoterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Värderingstekniker används för följande klasser av finansiella instrument; derivat, obligationer och onoterade innehav av aktier vilka redovisas i balansposten aktier och andelar.

Aktier och andelar

Aktier och andelar värderas till verkligt värde. Aktier och andelar som är officiellt noterade värderas med hjälp av senaste officiella köpkurs, i lokal valuta.

För innehav i onoterade aktier, främst riskkapitalbolag, ska värderingen i första hand följa IPEVCs principer (International Private Equity and Venture Capital) eller likvärdiga värderingsprinciper och ska i första hand vara baserat på tillgängliga marknadspriser, men även andra värderingsmetoder som till exempel diskonterat kassaflöde, substansvärdeметод, nyligen genomförda transaktioner och multipelvärdering används. Generellt gäller att innehaven ska uppvisa verkligt värde med beaktande av försiktighet och konsekvens i värderingen. Värderingen uppdateras då ny värdering erhålls och justeras för eventuella kassaflöden fram till bokslutstillfället.

Verkligt värde för så kallade fond-i-fond ska fastställas utifrån underlag erhållet från extern part utsedd av fond i fondförvaltaren. Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas och kurssetts. Värderingen uppdateras då ny värdering erhålls och justeras för eventuella kassaflöden fram till bokslutstillfället.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde. Både svenska och utländska obligationer och andra räntebärande värdepapper med officiell handel marknads-

värderas dagligen med hjälp av senaste officiella köpkurs i lokal valuta.

För instrument utan officiell handel och där tillförlitliga marknadspriser inte finns att tillgå värderas instrumentet med hjälp av allmänt vedertagna värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras till relevant värderingskurva. Obligationer och andra räntebärande värdepapper utan officiell handel marknadsvärderas med hjälp av en yieldkurva baserad på Stibor (för löptider upp till 9 månader) respektive swapräntor (för löptider över 1 år) samt en marknadsmässig justering med en för respektive värdepapper bedömd rimlig creditspread.

Derivat

Börshandlade ränteterminer tas upp till det verkliga värdet utifrån senast officiella köp- eller säljkurs. Valuteterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot kronor för aktuell valuta vid värderingsdagens slut och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid. Transaktionskostnader för derivat kostnadsförs.

Värderingstekniker och väsentliga indata för innehav tillhörande nivå 2

KPA Livförsäkring har innehav i valutaterminer och swappar vilka hänförs till värderingskategori 2.

Valutaterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot svenska kronor för aktuell valuta och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid.

Swappar värderas med hjälp av yieldkurvor.

Värderingstekniker och väsentliga ej observerbara indata för innehav tillhörande nivå 3

Till nivå 3 hänförs andelar i investeringsfonder. KPA Livförsäkrings innehav i investeringsfonder avser private equity. Fonderna värderas med alternativ värderingsmetod för vilka observerbara indata inte finns tillgänglig. För innehav i fondandelar i nivå 3 redovisas ingen känslighetsanalys. Anledningen är att värderingen utförs av extern part.

Not 22. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder

Mkr	2020			2019		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Tillgångar						
Immateriella tillgångar	-	2	2	-	-	-
Aktier och andelar i koncernföretag	-	344	344	-	344	344
Aktier och andelar	259	1 262	1 521	513	869	1 382
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	213	2 594	2 808	159	2 985	3 144
Utlåning till kreditinstitut	5	-	5	1	-	1
Derivat	17	0	17	7	-	7
Fordringar avseende direkt försäkring	1	-	1	0	-	0
Övriga fordringar	22	-	22	9	-	9
Kassa och bank	106	-	106	110	-	110
Aktuell skattefordran	9	-	9	5	-	5
Upplupna ränte- och hyresintäkter	10	-	10	13	-	13
Summa tillgångar	642	4 202	4 844	817	4 197	5 014
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar						
Livförsäkringsavsättning	62	344	405	66	389	455
Oreglerade skador	122	35	157	86	90	176
Återbäring och rabatter	277	1 104	1 381	267	1 392	1 658
Uppskjuten skatteskuld	-	116	116	-	106	106
Skulder till kreditinstitut	0	-	0	7	-	7
Derivat	9	-	9	-	-	-
Övriga skulder	15	-	15	10	-	10
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	0	-	0	0	-	0
Summa skulder och avsättningar	485	1 599	2 083	436	1 977	2 412

Not 23. Aktiekapital

	2020	2019
Antal aktier	72	72
Kvotvärde, kronor	10 000	10 000

Not 24. Disposition av företagets vinst eller förlust

Styrelsens förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står enligt balansräkningen

Konsolideringsfond	2 599 566 867
Årets resultat	123 176 693
Totalt, kronor	2 722 743 560

Styrelsen och vd föreslår stämman att den för år 2020 redovisade vinsten 123 176 692,79 kronor förs över till konsolideringsfonden. En överföring har gjorts under året av aktiverade utvecklingskostnader om 1 598 825 kronor från konsolideringsfonden till fond för utvecklingsutgifter. Fonden får inte användas för förlusttäckning.

Not 25. Obeskattade reserver

Periodiseringsfond, Mkr	2020	2019
Ingående balans	-	98
Avsättning	35	-
Upplösning	-	-98
Utgående balans	35	-

Periodiseringsfond	2020	2019
Avsättning 2020	35	-
Summa	35	-

Not 26. Livförsäkringsavsättning

Mkr	2020	2019
Ingående balans	455	495
Frigjort dödsfallskapital	-61	-65
Effekt av ändrad diskonteringsränta*	-5	4
Prisbasbeloppet förändring	2	7
Frigjorda belastningar	-5	-6
Beståndsförändring	19	21
Utgående balans	405	455

* Inkluderar effekt av ändrat värdesäkringsantagande

Ränteantagande

Förväntade kassaflöden diskonteras med ett antagande om aktuell ränta (per balansdag) som är av betryggande karaktär. Den betryggande diskonteringsräntan beräknas utgående från marknadsräntor för ränteswappar på balansdagen, justerade för kreditrisk, samt på en modellerad långsiktig terminränta. Negativa marknadsnoteringar efter kreditjustering sätts till noll. Marknadsräntorna ges full vikt upp till tio år, varefter de fñas ut linjärt upp till tjugo års löptid. Därefter ska kurvan fullt ut konvergera mot den långsiktiga terminräntan. Den långsiktiga terminräntan uppgår till 4,2 procent.

Dödlighetsantaganden

KPA Livförsäkring tillämpar betryggande antaganden om dödlighet. Antagandena motsvarar aktuell erfarenhet inom KPA Livförsäkring.

Driftkostnadsantagande

En kostnad som är proportionell mot inbetald premie och denna kostnad motsvarar aktuell erfarenhet inom KPA Livförsäkring. Driftkostnadsantagande bestäms som en procentsats på avsättningarna.

Not 27. Oreglerade skador

Mkr	2020	Förändring	2019
Avsättning för fastställda skador	18	-2	20
Avsättning för icke fastställda skador *	118	-31	149
Skadebehandlingsreserv	20	13	7
Avsättning för oreglerade skador	157	-20	176

* Varav IBNR 49 (45) miljoner kronor.

Avsättningen till icke fastställda skador sker utifrån statistik om inträffade skador under de föregående tre åren. Beloppet diskonteras inte.

Not 28. Återbäring och rabatter

Mkr	2020	2019
Ingående balans	1 658	1 545
Årets upplösning av tilldelad återbäring	-277	-267
Årets avsättning för tilldelad återbäring	-	380
Utgående balans	1 381	1 658

Fond för tilldelad återbäring används bland annat för att finansiera framtida premier.

Not 29. Uppskjuten skatteskuld

Mkr	2020	2019
Uppskjutna skattefordringar (-) och skulder (+)		
Immateriella tillgångar	0	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	8	8
Aktier och andelar	106	106
Derivat	2	1
Underskott	-	-11
Summa	116	106

Samtliga förändringar mellan åren i posten uppskjuten skatt har redovisats som uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt i resultaträkningen.

I juni 2018 beslutades att bolagsskatten skulle sänkas och att sänkningen skulle ske stegvis. För åren 2019-2020 sänktes bolagsskatten till 21,4 procent och för åren 2021 och framåt sänks bolagsskatten till 20,6 procent. Dock finns det särskilda regler för periodiseringsfonder. Återföring av existerande periodiseringsfonder 2020 ska räknas upp för att balansera den lägre skattesatsen. Återföringen sker till mellan 100 och 106 procent av avdraget, beroende på vilket år periodiseringsfonden avsattes och vilket år den upplöses. Uppskjuten skatt som återförs till beskattning 2021 eller senare omvärderas i bokslut 2020 till 20,6 procent.

Not 30. Skulder till kreditinstitut

Mkr	Verkligt värde		Upplupet anskaffningsvärde	
	2020	2019	2020	2019
Kreditinstitut Sverige	0	-	0	-
Kreditinstitut inom EU	-	7	-	7
Summa	0	7	0	7

Not 31. Övriga skulder

Mkr	2020	2019
Skulder till koncernföretag som ej konsolideras	3	6
Skulder till närstående företag	2	0
Skulder till kapitalförvaltning	10	3
Leverantörsskulder	0	-
Summa	15	10

Not 32. Ställda säkerheter

Mkr	2020	2019
Övriga ställda säkerheter (bokfört värde)		
För försäkringstagarnas räkning registerförda tillgångar		
Aktier och andelar	1 521	1 382
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 743	3 140
Derivat	8	7
Kassa och bank	76	51
Upplupna räntor och hyresintäkter	10	13
	4 358	4 593
För andras räkning pantsatta tillgångar		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	64	4
Likvida medel	5	1
Totalt ställda säkerheter	4 427	4 598

Ställda säkerheter

I händelse av obestånd har försäkringstagarna förmånsrätt i de registerförda tillgångarna. KPA Livförsäkring har rätt att föra tillgångar in och ut ur registret så länge som tillgångarna enligt Försäkringsrörelselagen överstiger de åtaganden som företaget har mot försäkringstagarna. De försäkringstekniska åtagandena uppgår till 1 943 (2 289).

För andras räkning pantsatta tillgångar avser obligationer och likvida medel pantsatta för positioner i börshandlade derivat.

Pantsättning är ett krav från clearinginstituten och således en förutsättning för handel.

För andras räkning pantsatta tillgångar avser också likvida medel pantsatta för positioner i OTC-derivat. Pantsättningen avser reglering av orealiserat resultat och regleras via med motparterna ingångna ISDA-avtal.

Säkerheter har ställts i enlighet med clearinginstitutens angivna marginalsäkerhetskrav.

Not 33. Eventualförpliktelser

Mkr	2020	2019
Eventualförpliktelser	-	-

Not 34. Upplysningar om närstående

Närstående parter

Denna not innehåller en beskrivning av väsentliga relationer mellan KPA Livförsäkring och övriga företag inom KPA Pension samt relationen till närstående företag i Folksam (Folksam Sak-koncernen respektive Folksam Liv-koncernen) samt övriga närstående parter. Samtliga företag i Folksam-koncernen och SKR Företag-koncernen definieras som närstående.

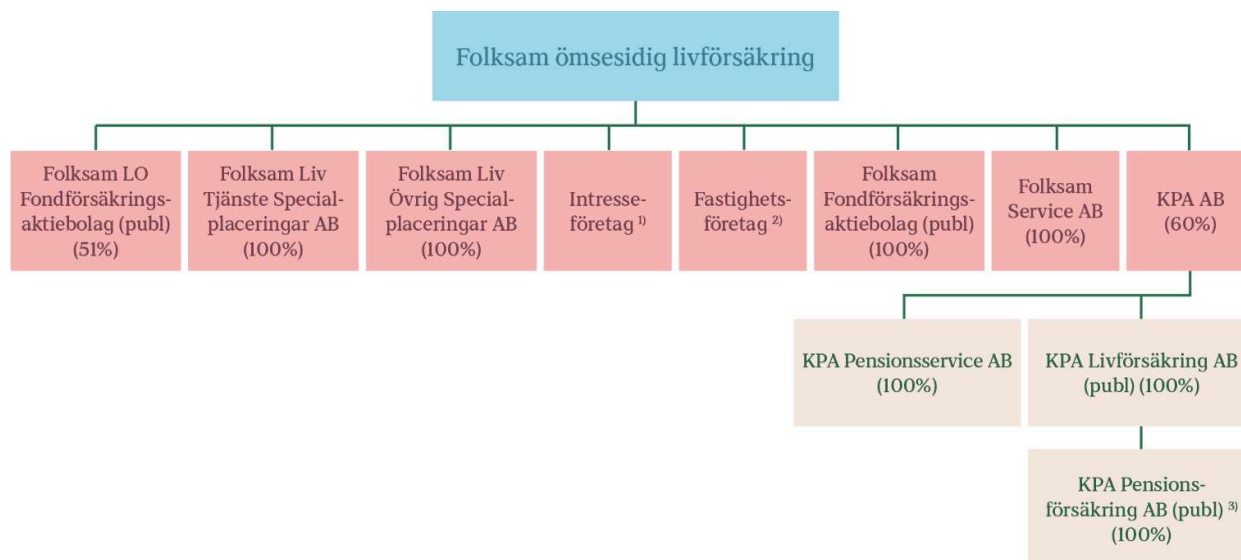
Övriga närstående parter utgörs av nyckelpersoner, nyckelpersoners nära familjemedlemmar (enligt definitionen i IAS 24) samt företag som står under bestämmande eller betydande inflytande av nyckelpersoner eller deras nära familjemedlemmar. Med företag avses alla typer av företag och organisationer förutom

företag i KPA Pension och Folksam och företag/organisationer med inflytande i KPA Pension och Folksam genom styrelserepresentation. Nyckelpersoner överensstämmer med de ledande befattningshavare för vilka upplysning lämnas avseende "Löner, ersättningar, arvoden och förmåner" i not 35 Medelantal anställda samt löner och ersättningar. Det förekommer inga transaktioner med övriga närstående parter utöver normala kundtransaktioner på marknadsmässiga villkor.

Inga transaktioner har skett mellan KPA Livförsäkring och SKR Företag-koncernen.

Bolagsstruktur

Folksam består av två koncerner. Folksam Liv-koncernen och Folksam Sak-koncernen. Bilden nedan visar legal struktur för Folksam Liv-koncernen. Detaljerad redovisning av samtliga Sak-koncernföretag finns i Folksam ömsesidig sakförsäkrings årsredovisning.

¹Detaljerad redovisning av intresseföretag finns i not 19-20 i årsredovisning för Folksam Liv.

²Detaljerad redovisning av dotterföretag finns i not 18 i årsredovisning för Folksam Liv.

³Detaljerad redovisning av dotter- och intresseföretag finns i not 16-17 i årsredovisning för KPA Pensionsförsäkring

Not 34. Upplysningar om närstående forts.

Upplysningar om hur närståendetransaktioner ingås och följs upp

Varje år beslutar styrelsen om en verksamhetsplan som bland annat beskriver ekonomiska mål och nyttjandet av gemensamma resurser. Vid ska regelbundet under året informera styrelsen om prognos och utfall av verksamhetsplanen. Principiella avvikelser från beslutad verksamhetsplan ska godkännas av styrelsen. I samband med årsbokslutet ska den slutliga fördelningen av kostnader mellan företagen beslutas av styrelsen.

Gemensam operativ organisation

Folksam Liv-koncernen tillsammans med Folksam Sak-koncernen bedriver sin verksamhet i samverkan med en till stor del gemensam operativ organisation samt delvis gemensam infrastruktur (IT, inventarier med mera). Beskriven samverkan gäller de företag som namnges i bilden ovan, ej namngivna företag i kategorierna intresseföretag och fastighetsföretag ingår inte.

En central del av samverkan mellan Folksam Liv- och Sak-koncernen är de gemensamma personalresurserna, i form av tillikaanställning. Utgångspunkten är att de samlade personalresurserna över tid ska vara lämpligt dimensionerade för att kostnadseffektivt kunna tillgodose personalbehovet för moder- och dotterföretag i båda koncernerna. Även Konsumentkooperationens Pensionsstiftelse har tillikaanställd personal.

Tillikaanställningen medför att företagen som delar operativ organisation inte köper och säljer tjänster som tillhandahålls av den tillikaanställda personalen, annat än i undantagsfall där det är särskilt motiverat. Istället tillämpas fördelning av kostnader enligt principerna som beskrivs i avsnitt Kostnadsfördelning nedan.

Gemensamma inköp

Mot bakgrund av den samverkan som bedrivs mellan koncernerna kan även inköp samordnas. Inköp till fler än ett företag ska som huvudregel ingås med Folksam Liv, Folksam Sak respektive KPA Pensionsförsäkring AB (publ) som part och inköpsföretag

för respektive berörd koncern. Avtal kan ingås separat för varje inköpsföretag eller i ett för dessa företag gemensamt avtal. Vid inköp som uppgår till högst 20 miljoner kronor får dock Folksam Sak vara inköpsföretag för hela Folksamgruppen. Härutöver kan undantag få förekomma om det föreligger särskilda omständigheter som motiverar ett avsteg från huvudregeln.

Kostnader för gemensamma inköp lyder under de generella principer som beskrivs i nedan avsnitt Kostnadsfördelning.

Kostnadsfördelning

Respektive företag, verksamhetsgren och produkt ska bära sina direkt eller indirekt hänförliga driftskostnader kopplade till den gemensamma operativa organisationen samt gemensam infrastruktur. Grundprincipen vid kostnadsfördelningen är att respektive företag ska belastas med de kostnader som uppstår baserat på faktiskt nyttjande, om inte en annan fördelning är särskilt motiverad i det enskilda fallet

Den kostnadsfördelning som överenskommit på övergripande nivå operationaliseras genom att interna överenskommelser upprättas mellan enhet och företag inom ramen för budgetprocessen. Överenskommelserna dokumenteras och innehåller specifikation per avdelning/kostnadsställe, samt uppgifter om hur uppföljning och kontroll ska utföras. Fördelning per företag sker sedan i varje månadsbokslut, utifrån procentuell andel av månadsvis utfall på kostnadsställe eller ordernummer.

Kategori av driftskostnadstransaktioner

Försäkringsrörelsen består av kostnader för bland annat distribution, skadehantering, kundservice, försäkringsadministration och den gemensamma marknadsorganisationen. Med kapitalförvaltning avses kapitalförvaltningskostnaderna.

Bland IT-transaktionerna ingår bland annat datautrustning, drift och utveckling av system, trycksaker samt telefoni. Administrativt stöd avser kostnader inom övriga centrala enheter, exempelvis kostnader för lokal, personalkostnader, kommunikation, redovisning, revision och marknadsföring.

Not 34. Upplysningar om närstående forts.

Nedanstående tabell visar driftskostnadstransaktioner per kategori.

Närståendetransaktioner

Följande transaktioner har skett mellan KPA Livförsäkring och närstående parter inom:		2020				2019			
		Lämnad	Mottagen	Fordran	Skuld	Lämnad	Mottagen	Fordran	Skuld
KPA-koncernen, Tkr									
Moderföretag:				55	-			71	-
	Administrativt stöd	0	-			22	-		
Dotterföretag:					1 086				
	Administrativt stöd	576	-			27 604	-		
	Försäkringsrörelsen	2 836	-			-	-		
	IT	3 067	-			-	-		
Koncernföretag:					28				4 748
	Administrativt stöd	640	-			1 236	-		
	Försäkringsrörelsen	21	-			-	-		
Summa		7 141	-	55	1 113	28 862	-	71	4 748
Folksam Liv-koncernen, Tkr									
Moderföretag:					1 524				1 669
	Administrativt stöd	157	-			-	-		
	Försäkringsrörelsen	275	-			2 277	-		
	IT	74	-			-	-		
	Kapitalförvaltning	2 535	-			6 219	-		
Summa		3 041	-	-	1 524	8 496	-	-	1 669
Folksam Sak-koncernen, Tkr									
Moderföretag:					1 714				
	Administrativt stöd	2 399	-			55	-		
	Försäkringsrörelsen	8	-			-	-		
	IT	2 305	-			-	-		
	Kapitalförvaltning	992	-			-	-		
Summa		5 704	-	-	1 714	55	-	-	-
Summa		15 886	-	55	4 352	37 413	-	71	6 418

Under 2020 har vi uppdaterat metod och klassificering för kostnadsfördelningen som gör att redovisningen blir tydligare och därav kan vissa avvikelser mellan åren förekomma.

Övriga närståendetransaktioner

Internränta

Internränta betalas för fordringar och skulder mellan företag inom KPA Pension och Folksam. Räntan är STIBOR 1 vecka. I KPA Livförsäkring uppgick internräntan 2020 till en intäkt om 1 (7) tusen kronor.

Not 35. Medelantal anställda samt löner och ersättningar

Medelantal anställda ¹⁾

Medelantalet anställda uppgick till 1 (0) tjänstemän. Andelen män uppgick till 100 (0) procent och andelen kvinnor till 0 (0) procent.

¹⁾ Företagen inom Folksam tillämpar tillikaanställning vilket innebär att personalen är anställd i flera företag inom Folksam. Varje anställd är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. Ett kostnadsställe kan endast tillhöra ett företag. Den anställdes lönekostnader belastar initialt det organisatoriskt tilldelade kostnadsstället, varefter lönekostnaderna fördelas mellan kostnadsställen inom Folksam i förhållande till utfört arbete. Utifrån tillikaanställningsmodellen är medelantalet anställda i KPA Livförsäkring 30 (7) personer. Under 2020 har företaget uppdaterat metod och klassificering för kostnadsfördelningen vilket gör att medelantalet anställda enligt tillikaanställningsmodellen avviker mellan år 2020 och 2019.

Fördelning kvinnor och män, ledande befattningshavare, antal	2020		2019	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Styrelse	3	8	4	6
Vd	-	1	-	1
Andra ledande befattningshavare	-	3	-	3
Summa kvinnor och män, ledande befattningshavare	3	12	4	10

Löner, ersättningar och övriga förmåner, Tkr ¹⁾	2020	2019
Styrelse	-1 205	-1 236
Vd	-1 409	-1 160
Andra ledande befattningshavare	-588	-205
Summa ledande befattningshavare	-3 202	-2 601
Sociala kostnader	-1 148	-1 430
varav pensionskostnader vd, inklusive löneskatt	-404	-560
varav pensionskostnader andra ledande befattningshavare, inklusive löneskatt	-143	-55

1) Ledande befattningshavare består av företagsledningen, som är tillika engagerad av samtliga företag i KPA Pension. Därför fördelas lönerna mellan företagen.

Not 35. Medelantal anställda samt löner och ersättningar, forts.

Ersättningspolicy

Ersättningspolicy KPA Livförsäkring utgår från Folksam Livs ersättningspolicy samt de grundläggande värderingarna inom Folksam och har som mål att långsiktigt attrahera, motivera och behålla kvalificerade medarbetare med rätt kompetens vilka bidrar till att KPA Livförsäkring når sina mål och strategier på kort och lång sikt. Ersättningen ska vara individuell och differentierad, den ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med ägarnas och kundernas förväntningar på KPA Livförsäkring. Ersättningarna ska utformas och bestämmas utan hänsyn till kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

KPA Livförsäkring har en restriktiv hållning till rörliga ersättningar. För att minimera överdrivet risktagande samt undvika intressekonflikter där kundens intressen inte tas till vara med tillbörlig omsorg så utgår inga rörliga ersättningar inom KPA Livförsäkring utöver kollektiva program baserade på Folksam Livs övergripande mål fastställda av styrelsen för Folksam Liv och som gäller för alla anställda inom Folksam Liv inklusive dotterföretag.

För vd utgår ingen rörlig ersättning. För övriga anställda inom KPA Livförsäkring som kan påverka företagets risknivå utgår ingen rörlig ersättning dock med undantag för kollektiva program baserade på Folksam Livs övergripande mål vilka är fastställda av styrelsen för Folksam Liv och som gäller för alla anställda inom Folksam Liv inklusive dotterföretag.

Beslutsgång för ersättningspolicy

KPA Livförsäkrings ersättningspolicy är fastställd av KPA Livförsäkrings styrelse.

Ersättningsutskott

Inom KPA Livförsäkring har styrelseordföranden ersättningsutskottets roll.

Anställda som kan påverka risknivån i KPA Livförsäkring

KPA Livförsäkring har identifierat de anställda som väsentligen kan påverka risknivån i företaget. Denna grupp av anställda utvärderas löpande och kan ändras beroende på den påverkan de har från tid till annan. Anställda som kan påverka risknivån i KPA Livförsäkring är vd samt tillikaanställda chefer och medarbetare i centrala kontrollfunktioner.

Folksamns belöningsprogram

Folksam har ett belöningsprogram som omfattar samtliga medarbetare inom Folksam inklusive dotterföretag utom vd, koncernledning, vd i dotterföretag och chef för internrevision. Syftet med belöningsprogrammet för 2020 var att skapa fokus på Folksamns strategi och övergripande mål; att Folksam ska ha försäkrings- och pensionsparandebansens mest nöjda samt en ökad digital förflyttning. Dessa områden utgjorde de belöningsgrundande målen i programmet samt att det för 2020 infördes en tröskel för driftkostnader i belöningsprogrammet. Denna tröskel innebär att utbetalning i programmet endast kan ske om driftkostnaderna uppgår till en viss nivå oaktat hur väl de belöningsgrundande målen uppnås.

Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor till maximalt 20 000 kronor per medarbetare beroende på grad av måluppfyllelse. Utfallet i belöningsprogrammet växlas obligatoriskt till en avsättning i en individuell tjänstepensionsförsäkring.

Not 35. Medelantal anställda samt löner och ersättningar, forts.

2020 Ersättning styrelse och utskott, Tkr	Styrelse- arvode	Risk- och kapital- utskott	Övriga förmåner	Sociala kostnader ¹⁾	Totalt
Styrelsens ordförande					
Anders Henriksson	-199	-56	-	-80	-335
Övriga styrelseledamöter					
Lars Fresker	-151	-	-	-48	-199
Per Holmström	-146	-56	-	-63	-265
Niclas Lindahl	-146	-	-	-46	-191
Tomas Norderheim	-146	-12	-	-49	-207
Boel Godner	-153	-	-	-48	-201
Anna-Britta Åkerlind	-136	-	-	-43	-179
Åse Kristiansson Ödewing, t o m maj	-67	-44	-	-11	-123
Per Martinsson ²⁾	-	-	-	-	-
Mats Häggglund, fr o m maj ²⁾	-	-	-	-	-
Personalrepresentanter, 2 st	-61	-	-	-19	-80
Summa ersättning styrelse och utskott	-1 205	-167	-	-407	-1 779

2019 Ersättning styrelse och utskott, Tkr	Styrelse- arvode	Risk- och kapital- utskott	Övriga förmåner	Sociala kostnader ¹⁾	Totalt
Styrelsens ordförande					
Anders Henriksson, fr o m maj	-101	-27	-	-40	-168
Ilmar Reepalu, t o m maj	-76	-26	-	-10	-112
Övriga styrelseledamöter					
Lars Fresker	-125	-	-	-39	-164
Boel Godner, fr o m maj	-75	-	-	-24	-99
Per Holmström	-118	-53	-	-54	-225
Niclas Lindahl	-118	-	-	-37	-155
Per Martinsson, t o m nov	-	-	-	-	-
Tomas Norderheim	-125	-	-	-39	-164
Monica Selin, t o m maj	-51	-	-	-16	-67
Katrin Stjernfeldt Jammeh, t o m maj	-51	-	-	-16	-67
Anna-Britta Åkerlind, fr o m maj	-75	-	-	-24	-99
Åse Kristiansson Ödewing	-125	-53	-	-18	-196
Personalrepresentanter, 2 st	-36	-	-	-11	-47
Summa ersättning styrelse och utskott	-1 076	-160	-	-329	-1 564

¹⁾ Varav inga pensionskostnader

²⁾ Interna ledamöter erhåller inget arvode

Arvodesnivåer styrelsen, Tkr	2020	2019
Styrelsen		
Styrelseordförande, fast årsarvode	-119	-114
Övriga exklusive vd, fast årsarvode	-80	-76
Sammanträdesarvode per tillfälle	-8	-7
Personalrepresentanter		
Sammanträdesarvode per tillfälle	-3	-3
Arvoden till ledamöter i Risk- och kapitalutskottet		
Årsarvode	-34	-32
Sammanträdesarvode per tillfälle	-6	-6

Not 35. Medelantal anställda samt löner och ersättningar, forts.

Löner, ersättningar, arvoden och förmåner, Tkr	Grundlön	Övriga förmåner och ersättningar, ²⁾	Rörlig ersättning	Pensionskostnad, ³⁾	Summa	Avgiftsbestämda pensionskostnader
Moderföretaget, 2020						
Vd						
Johan Sjöström	-1 378	-31	-	-404	-1 813	-
Andra ledande befattningshavare^{1), 4)}						
Andra ledande befattningshavare 3 personer varav 3 personer med rörlig ersättning	-572	-16	-	-143	-731	-32
Summa	-1 950	-47	-	-547	-2 544	-32
Moderföretaget, 2019						
Vd						
Johan Sjöström	-1 106	-54	-	-560	-1 720	-
Andra ledande befattningshavare^{1), 4)}						
Andra ledande befattningshavare 3 personer varav 3 personer med rörlig ersättning	-202	-3	-	-55	-260	-30
Summa	-1 308	-57	-	-615	-1 980	-30

¹⁾Ledande befattningshavare tillhör även KPA Pensions företagsledning. Lönekostnaderna fördelas därför mellan KPA Pensions företag.

²⁾Övriga förmåner och ersättningar avser huvudsakligen tjänstebil.

³⁾Pensionskostnader avser kostnader hänförligt till respektive år.

⁴⁾Ledande befattningshavare består av koncernens företagsledning, som är tillika engagerad av samtliga företag i KPA Pension.

Övrig information om ersättningar till anställda enligt Finansinspektionens föreskrift FFFS 2015:12

Räkenskapsårets kostnadsförda totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 0 kronor. Räkenskapsårets ackumulerade totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 0 kronor och räkenskapsårets utbetalda avgångsvederlag uppgick till 0 kronor.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Principer

Till styrelsens ordförande och ledamöter inklusive arbetstagarrepresentanter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut. Ersättningen till vd och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, övriga förmåner och pension. Det finns inga rörliga ersättningar eller övriga ersättningar till vd. För övriga ledande befattningshavare utgår inga rörliga ersättningar utöver Folksam belöningsprogram.

Med andra ledande befattningshavare avses de 3 personer som tillsammans med vd och vice vd utgör KPA Pension företagsledning. För företagsledningens sammansättning, se ovan.

Pensioner

Vd och ledande befattningshavare omfattas av den kollektivavtalade tjänstepensionsplanen, KTP. Några ytterligare utestående pensionsförpliktelser för styrelse och vd finns inte.

Avgångsvederlag och liknande förmåner

Inga avtal om avgångsvederlag eller liknande förmåner för vd eller andra ledande befattningshavare finns. Vd och andra ledande befattningshavare har i likhet med alla anställda fast lön och 6 månaders uppsägningstid.

Not 35. Medelantal anställda samt löner och ersättningar, forts.

Pensionsupplysningar (moderföretag)

KPA Pensions åtagande till anställda för kollektivavtalade tjänstepensioner tryggas i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse sedan 1 juli 2011. Pensionsplanen, KTP-planen, är i huvudsak en förmånsbestämd plan. Dock finns en mindre del i KTP-planen som är premiebestämd.

Premierna för de förmånsbestämda och premiebestämda delarna redovisas löpande som kostnader i arbetsgivaren KPA AB:s resultaträkning. Kostnaden för särskild löneskatt på pensionskostnader periodiseras i takt med att de uppstår i KPA AB:s resultaträkning. Pensionsåtagandena redovisas inte i KPA AB:s balansräkning.

Tidigare intjänade pensionsförmåner enligt KPA-planen tryggas med försäkring. KPA Pension har även tryggt pensionsrätt i KPA AB:s Pensionsstiftelse för före detta anställda (15 personer) enligt pensionsavtalet PA-KL och några äldre kommunala pensionsbe-

stämmelser. Under året har dessa pensionsåtaganden lösts in i försäkring. Pensionsåtaganden tryggade i stiftelsen har beräknats enligt Finansinspektionens tryggandegrund FFFS 2007:24 som ska användas vid beräkning av pensionseskuld för företag.

Vid redovisning av pensionsåtaganden i juridisk person tillämpas reglerna i tryggandelagen och Finansinspektionens föreskrifter. Tillämpning av tryggandelagen är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. Reglerna i IAS 19 avseende förmånsbestämda pensionsplaner tillämpas därför inte utan upplysningar lämnas enligt relevanta delar av vad som anges i IAS 19. Pensionsberäkningarna bygger på löne- och pensionsnivåer på balansdagen.

Berednings- och beslutsprocessen

Styrelsen beslutar om vd:s anställningsvillkor. Ordförande förbereder frågan om vd:s anställningsvillkor för beslut av styrelsen.

Specifikation av redovisade pensionskostnader i KPA Pension, pensionering genom försäkring, Tkr	2020	2019
Försäkringspremier	719	651
Särskild löneskatt på pensionskostnader	183	169
Årets pensionskostnad	902	820

Pensionsåtagande tryggade i KPA AB:s Pensionsstiftelse, Tkr	2020	2019
Verkligt värde på tillgångar i stiftelsen	28 044	29 407
Finansiella skulder	-9 873	-1 574
Pensionsåtagande tryggade i stiftelsen	-	-25 201
Övervärde	18 171	2 632

Not 36. Avstämning av totalavkastningstabell

Mkr	Not	Ingående marknads- värde 2020-01-01	Utgående marknads- värde 2020-12-31	Total- avkastning 2020
Räntebärande				
Obligationer	16	3 144	2 808	
Upplupen ränta på räntebärande värdepapper		13	10	
Räntederivat		0	0	
Valutaderivat		7	8	
Likvida medel		39	63	
Räntebärande innan värderingsskillnader		3 203	2 889	46
Prisskillnader		3	2	-2
Värderingsprinciper terminer		0	0	1
Räntebärande enligt TAT		3 206	2 891	45
Aktier				
Aktier och andelar, noterade	15	1 382	1 521	
Aktiederivat		-	0	
Restitutioner		1	1	
Likvida medel		13	17	
Aktier innan värderingsskillnader		1 395	1 539	104
Prisskillnader		1	-2	-2
Värderingsprinciper terminer		0	0	0
Aktier enligt TAT		1 396	1 537	102
Specialplaceringar				
Onoterade aktier		0	0	
Likvida medel		0	0	
Specialplaceringar innan värderingsskillnader		0	0	0
Prisskillnader		0	0	
Specialplaceringar enligt TAT		0	0	0
Bolagsstrategiska innehav				
Aktier i dotterföretag		344	344	
Bolagsstrategiska innehav innan värderingsprinciper		344	344	-
Värderingsprinciper pris		0		
Bolagsstrategiska innehav enligt TAT		344	344	-

Not 36. Avstämning av totalavkastningstabell forts.

Mkr	Not	2020
Kapitalavkastning intäkter	4	132
Orealiserade vinster	5	97
Kapitalavkastning kostnader	9	-78
Orealiserade förluster	10	-4
Kapitalavkastning enligt resultaträkningen		147
Justeringar för poster i resultaträkningen som inte ingår i TAT ¹⁾		3
Justeringar pga skillnad i prisprofiler mellan resultaträkningen och TAT		-3
Totalavkastning enligt TAT		147

1) Avser avkastning på tillgångar och skulder som inte ingår i placeringsriktlinjerna. Ingår därför inte i TAT.

Not 37. Tvister

Det förekommer inte några tvister som i väsentligt avseende kan påverka företagets finansiella ställning.

Not 38. Väsentliga händelser efter balansdagen

Finansinspektionen har den 22 februari 2021 godkänt KPA Liv-försäkrings ansökan om att omvandla bolaget till tjänstepensions-

företag. Beslutet om omvandling gällde från och med den 1 mars 2021 vilket också innebar att företaget från och med det datumet följer den nya rörelseregleringen för tjänstepensionsföretag, inklusive solvensreglering. I samband med ombildningen bytte företaget namn till KPA Tjänstepension AB (publ). Principerna ändras även för värdering av försäkringstekniska avsättningar vilket redogörs närmare för i avsnitt 2.5.3 i not 1 Redovisningsprinciper.

Årsredovisningens undertecknande

Stockholm, det datum som framgår av elektronisk signering

Anders Henriksson
Ordförande

Anna-Britta Åkerlind

Lars Fresker

Boel Godner

Tomas Norderheim

Per Holmström

Per Martinsson

Mats Hägglund

Niclas Lindahl

Thomas Månsson
Arbetsstagarrepresentant

Johan Sjöström
VD

Vår revisionsberättelse har lämnats det datum som framgår av elektronisk signering

Ernst & Young AB
Daniel Eriksson
Auktoriserad revisor

Definitioner och begrepp

Direktavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter, minskat med driftskostnader för byggnader och mark, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter m.m.

Duration

Löptid.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnader jämte skaderegleringskostnader, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med driftskostnader menas anskaffningskostnader, förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader, administrationskostnader samt provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring.

Kapitalbas (enligt solvens II)

Kapitalbasen består av primärkapital och tilläggskapital som har godkänts av Finansinspektionen.

I primärkapital ingår följande poster, den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder, inklusive försäkringstekniska skulder samt efterställda skulder. Tilläggskapital är en post som inte ingår i primärkapitalet men som kan krävas in för att täcka förluster.

Kollektiv konsolidering

Företagets tillgångar värderade till verkligt värde minskade med aktiekapital, finansiella skulder och företagets totala åtagande (garanterade och icke garanterade).

Kollektivt konsolideringskapital

Företagets tillgångar värderade till verkligt värde minskade med företagets totala åtagande, det vill säga försäkringstekniska avsättningar och allokerad återbäring.

Kollektiv konsolideringsnivå

Förhållandet mellan tillgångsvärden och företagets totala åtagande.

Konsolideringskapitalet

Konsolideringskapital utgörs av i balansräkningen redovisat eget kapital, obeskattade reserver, uppskjuten skatt samt övervärden och undervärden i placeringstillgångar som inte redovisats i balansräkningen.

Minimikapitalkrav

Minimikapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 85 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

ORSA

”Own Risk Solvency Assessment” det vill säga egen risk- och solvensbedömning där företagets risker och kapitalbehov bedöms.

SCR-kvot

Med SCR-kvot avses kapitalbas i förhållande till solvenskapitalkrav.

Solvens II

De regler för försäkringsföretags ekonomiska ställning och styrka (solvens) som arbetas fram inom EU. Reglerna började gälla den första januari 2016.

Solvenskapitalkrav

Solvenskapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 99,5 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Solvenskvot

Förhållandet mellan kapitalbas och legalt solvenskrav. Solvenskravet är SCR för försäkringsverksamhet.

Solvensmarginal

Solvensmarginalen (under Solvens I) var den lägsta nivå som kapitalbasen skulle uppgå till. Den beräknades utifrån verksamhetens art och omfattning. I Solvens II införs i stället begreppet solvenskapitalkrav (SCR) med mer detaljerade och riskbaserade beräkningsregler.

Totalavkastning

Summan av direktavkastning (före avdrag för förvaltningskostnader) samt realiserade och orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångarna.

Totalavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter jämte värdeförändringar och realisationsresultat vid försäljning av placeringstillgångar i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter m.m.

Bolagsbenämningar

Folksam

Folksam omfattar Folksam Liv-koncern och Folksam Sak-koncern. I begreppet koncern ingår konsoliderade och ej konsoliderade företag.

Folksam Liv-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Liv konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. Folksam Liv är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar dels helägda dotterföretag som Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) (Folksam Fondförsäkring), dels delägda företag som företagen inom KPA Pension, som ägs till 60 procent och Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ) (Folksam LO Fondförsäkring), som ägs till 51 procent. KPA Pension omfattar KPA AB, KPA Livförsäkring AB (publ) (KPA Livförsäkring), KPA Pensionsförsäkring AB (publ) (KPA Pensionsförsäkring) samt KPA Pensionservice AB.

Folksam Sak-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Sak konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. Folksam Sak är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar helägda dotterföretag som Tre Kronor Försäkring AB samt delägda företag som Saco Folksam Försäkrings AB, som ägs till 51 procent.

Folksam Liv-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt SII-regelverket, för Folksam Liv motsvarar det företag som ingår i Folksam i Folksam Liv-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna.

Folksam Sak-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt SII-regelverket, för Folksam Sak motsvarar det företag som ingår i Folksam Sak-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna.

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i KPA Tjänstepension AB (publ), org nr 502010-3502

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för KPA Tjänstepension AB (publ) för år 2020. Bolagets årsredovisning ingår på sidorna 11–74 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av bolagets finansiella ställning per den 31 december 2020 och av dess finansiella resultat för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultat-räkningen och balansräkningen för bolaget.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till

bolagets Styrelse i dess roll som revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till bolaget enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i Revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, års-redovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden. Beskrivningen nedan av hur revisionen genomfördes inom dessa områden ska läsas i detta sammanhang.

Vi har fullgjort de skyldigheter som beskrivs i avsnittet *Revisorns ansvar* i vår rapport om årsredovisningen också inom dessa områden. Därmed genomfördes revisionsåtgärder som utformats för att beakta vår bedömning av risk för väsentliga fel i årsredovisningen. Utfallet av vår granskning och de granskningsåtgärder som genomförts för att behandla de områden som framgår nedan utgör grunden för vår revisionsberättelse.

Värdering av livförsäkringsavsättningar

Upplýsingar om livförsäkringsavsättningar återfinns i not 1 Redovisningsprinciper, not 2 Upplýsingar om risker samt i not 26 Livförsäkringsavsättning.

Beskrivning av området

Per den 31 december 2020 uppgick försäkringstekniska avsättningar till 1 943 mkr varav 405 mkr avser livförsäkringsavsättning, 157 mkr avser oreglerade skador och 1 381 mkr avser återbäring och rabatter. Totalt sett utgör försäkringstekniska avsättningar 93 procent av bolagets totala skulder.

Livförsäkringsavsättningar ska motsvara nuvärdet av försäkringsbolagets framtida åtaganden gentemot försäkringstagarna med hänsyn tagen till faktorer som garanterad avkastning, omkostnader och dödlighet. Avsättningen för framtida åtaganden beräknas med hjälp av aktuariella metoder. Givet att det kräver att ledningen gör bedömningar och antaganden, har värdering av livförsäkringsavsättningar ansetts vara ett särskilt betydelsefullt område i vår revision.

Hur detta område beaktades i revisionen

Vi har skaffat oss förståelse för reservsättningsprocessen och utvärderat nyckelkontroller inklusive godkännande av metod och antaganden och utvärdering av de modellbaserade beräkningarna. Vidare har vi testat att data från underliggande system som används i modellen är fullständiga och riktiga. Vi har även utvärderat lämpligheten i metoder och betydelsefulla antaganden samt genomfört självständiga beräkningar av avsättningar gällande väsentliga försäkringsklasser. I vår revision har vi använt våra interna aktuarier för att bistå oss i de granskningsåtgärder vi utfört.

Vi har även granskat lämnade upplýsingar i de finansiella rapporterna avseende livförsäkringsavsättningar och företagsledningens bedömningar.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 4-10 och 75-76. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- ▶ identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat

utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- ▶ skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- ▶ utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- ▶ drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- ▶ utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av KPA Tjänstepension AB (publ) för år 2020 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsd i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till bolaget enligt god revisionsd i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsoliderings-behov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- ▶ företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget.
- ▶ på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsd i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsd i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Ernst & Young AB, Jakobsbergsgatan 24, 111 24 Stockholm, utsågs till KPA Tjänstepension AB (publ)s revisor av bolagsstämman den 19 maj 2020 och har varit bolagets revisor sedan 29 juni 2016.

Stockholm, det datum som framgår av elektronisk underskrift

Ernst & Young AB

Daniel Eriksson
Auktoriserad revisor

